8554 AA 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 400 lir

Leto XXXVIII. Št. 29 (11.157)

TRST, petek, 5. februarja 1982

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

NADVSE NENAVADEN SKLEP VLADE

Liter «super» bencina je za 35 lir cenejši

Normalni bencin stane odslej «samo» 910 lir

RIM — Ob polnoči se je cena litra «super» bencina pocenila za 35 lir, cena normalnega bencina pa za 50 lir. Za liter «superja» bo treba torej odslej odšteti «samo» 960 lir, normalni bencin pa stane 910 lir.

Nepričakovan in za italijansko vlado tudi povsem nenavaden sklep je na svoji včerajšnji seji sprejel medministrski odbor za cene, kateremu je predsedoval minister za industrijo Marcora. Medministrski odbor je zmanjšal tudi ceno gorilnega olja na 267.350 lir za tono namesto dosedanjih 300 tisoč lir. To je prvič v zadnjih dvanajstih letih, da je vlada pocenila bencin. Resnici na ljubo se je oktobra 1980 cena bencina zmanjšala od 750 na 700 lir, a samo zato, ker vlada ni pravočasno spremenila v zakon dekreta, s katerim so začasno določili novo podražitev. Še istega leta pa se je cena bencina kar šestkrat povišala.

Kako je prišlo do, za vse bolj oskubljene potrošnike, razveseljivega sklepa? Medministrski odbor za cene je določil, da profit petrolejskih družb, ki delujejo v Italiji ne sme biti večji ali manjši od 4 odstotkov srednjega profita družb, ki delujejo v ostalih zahodnoevropskih državah. Ker so družbe v Italiji ta odstotek januarja letos presegle za 0,3 odstotka (4,3) se je cena bencina skorajda avtomatično zmanjšala. Nova cena bencina ne bo vplivala niti na trend draginjske doklade, saj se cena bencina tudi sicer ne obračunava pri seštevku točk.

Sklep medministrskega odbora je naletel na različne reakcije. Medtem ko sta avtomobilski klub in sindikat lastnikov bencinskih črpalk pozdravila «pogumni sklep» vlade je združenje petrolejskih družb z običajno arogantnostjo ožigosalo pocenitev bencina.

Kaj pomeni vladni sklep konkretno za poprečnega italijanskega avtomobilista? Ljubitelji statistik ugotavljajo, da bodo lastniki malih avtomobilov prihranili letno 30 tisoč lir, lastniki srednjih pa 50.000 lir. Skupno naj bi vsi italijanski avtomobilisti prihranili kar 570 milijard.

NA 24. KONGRESU KPF SOLIDARNI Z VZHODOM

Francoska partija ujetnica modela «neprilagojenega deželi in času»

V svojem referatu ni Marchais odgovoril na bistvena notranjepolitična vprašanja in ni poiskal pravih vzrokov krize v partiji

PARIZ — «Ljudstvu je težko prehoditi pot od mužika do sputnika...» s tem stavkom je generalni sekretar Georges Marchais pred delegati 24. kongresa KPF skušal odgovoriti na vprašanje, ki je po opredelitvah španskih in italijanskih komunistov postalo aktualno v vsem tistem krilu mednarodnega delavskega gibanja, katerega razvoj je vezan na kapitalistično družbeno okolje. Marcel Debarge, nacionalni sekretar PS, je po Marchaisovem referatu izrekel jedrnato oceno: «Mi besedo "socializem" drugače pojmujemo. Vzhodne dežele za nas niso "socialistične", in zadeva s Poljsko je glede tega podkrepila našo analizo.» Ali je KPF torej res ostala «ujetnica socialističnega modela, neprilagojenega deželi in času», kot je za njeno starejše obdobje priznal Marchais?

Maratonski referat generalnega sekretarja KPF je v bistvu zagovor «obstoječega socializma». Francoski komunisti sicer nočejo javno polemizirati z italijanskimi in španskimi tovariši, toda Marchaisov odgovor na vprašanje o novi vrsti socializma, o «tretji poti» je nedvoumen: «Solidarni smo s komunističnimi partijami, ki so na oblasti.»

Marchaisov referat pa obenem vsebuje tudi vnovično zavrnitev «modela», spet je poudarjena privrženost gradnji «socializma francoskih barv». Opozoril je tudi, da so se francoski komunisti že na 23. kongresu odrekli izrazu marksizem-leninizem, ne manjka niti obširnih odlomkov o preživelosti «centrov» mednarodnega delavskega gibanja, niti analiz o protislovjih v socialističnih družbah — toda pri vsaki od teh tem si je Marchais pustil «odprta vrata».

Za poljsko krizo je rečeno, da izvira iz «blokiranega položaja», ki je posledica prepoznega prilagajanja zahtevam sodobne družbe. Toda Marchaisa je odgovor, ki mu ga je v pismu poslal Jeruzelski, pomiril in zadovoljil, nani se sklicuje kot na dokaz, da je bilo stališče KPF ob decembrskih dogodkih «pravilno in trezno».

Francoski komunisti so se sestali v okoliščinah, ki ne terjajo samo razmišljanja o mednarodnih krizah, temveč so zanje enkratne tudi na domačih tleh. KPF je spet v vladajoči koaliciji in potemtakem bi bilo pričakovati, da bo njen 24. kongres «zgodovinski», z iskanjem odgovorov na vprašanja, kako sodelovati z drugimi silami levice pri preobrazbi družbe, z ocenjevanjem poti prehojene po Mitterrandovi zmagi, z načrtovanjem dolgoročnejše strategije. Toda Marchais je izredno hitro prešel vso to aktualno tematiko.

Kongres bi terjal «zgodovinske» odločitve tudi zaradi notranjih težav partije. Od leta 1947 je izgubila polovico volivcev. Oslabel je vpliv sindikatov CGT. Samo vodstvo priznava, da je partijske knjižice v zadnjem letu vrnilo 90 tisoč članov. Komunistični intelektualci, ki so nekdaj igrali izjemno vlogo, so danes na obrobju. Opazen je osip med mladino. Toda Marchais je odločno vztrajal pri stari analizi iskanja vzrokov za slabitev KPF v obdobju pred letom 1970. Pozneje, ko je že sam in z večino sedanjih sodelavcev vodil partijo, so bile usmeritve že pravilne, vendar je bilo «premalo časa», da bi izruvali dogmatski plevel in mobilizirali množice. Marchais o napakah ni molčal, in je o nekaterih pomanjkljivostih tokrat prvič zelo obširno spregovoril. Recimo o prepoznem spoznanju, kako močno se je z industrijsko-tehnološkim napredkom in v okviru potrošniške družbe spremenilo francosko prebivalstvo. Kako je partija zanemarila čedalje širši sloj «nove inteligence» — tehničnih kadrov. Ostalo pa je pri priznanju, vzroki so po Marchaisovem dvajset let v preteklosti, medtem ko za poznejše spodrsljaje, sedanje vodstvo nikakor ni krivo, kajti «odgovornost je kolektivna». V trenutku, ko se francoska družba začenja spreminjati tudi v globini je položaj v KPF prav paradoksalen, saj ni sposobna prilagoditi se, poiskati trden položaj, igrati v tem dogajanju avantgardno vlogo, kot je zapisala četverica novinarjev, ki so jim pri glasilu «L'Humanité» pred kratkim pokazali vrata.

LONDON — Konec meseca bodo na severnem Norveškem vojaški manevri NATO, v katerih bo sodelovalo 15 tisoč vojakov iz Kanade, ZRN, Italije, Luksemburga, Nizozemske, Norveške, ZDA in Velike Britanije. Manevri bodo trajali do 24. marca.

Boris Strel tretji v veleslalomu za SP

SCHLADMING — V moškem veleslalomu za svetovno prvenstvo, je Jugoslovan Boris Strel dosegel izjemen uspeh: osvojil je tretje mesto za Stevom Mahreom in Švedom Stenmarkom ter tako priboril Jugoslaviji prvo kolajno v zgodovini smučanja. Poročilo na športni strani.

V Ljubljani je umrl dr. Karel Šiškovič-Mitko

Iz Ljubljane nas je včeraj dopoldne dosegla pretresljiva novica, da je v tamkajšnji bolnici «Petra Držaja» po krajšem zdravljenju in po operaciji nenadoma umrl dr. Karel Šiškovič, zamejski javni in politični delavec, borec za pravice Slovencev v Italiji, ravnatelj Slovenskega raziskovalnega inštituta v Trstu, član izvršnega odbora Slovenske kulturno - gospodarske zveze in predsednik njenega odbora za sredstva množičnega obveščanja, član posebne komisije predsedstva vlade za preučevanje vprašanj slovenske narodnostne skupnosti kot predstavnik SKGZ.

Onemeli smo ob tej nepričakovani novici. Vedeli smo sicer, da z njegovim zdravjem v zadnjem času ni najbolje, toda niti slutili nismo, da bi se lahko zgodilo kaj hudega, še najmanj, da je ogroženo njegovo življenje. Zdaj smo nemočni pred kruto resnico, pred spoznanjem, da je odšel iz naših vrst človek izrednih sposobnosti, človek, ki je vse svoje bogato znanje, svojo politično razgledanost, svojo delovno zagnanost in svojo razsodnost tudi v najbolj kočljivih vprašanjih našega zamejskega vsakdana, namenil vsej naši skupnosti pa čeprav se je neutrudljivo in nesebično razdajal predvsem v okviru naše osrednje narodnostne organizacije Slovenske kulturno-gospodarske zveze. Bil ni samo njen eminenten predstavnik v raznih organizmih, bil je bolj kot to eden najsposobnejših soustvarjalcev njene manjšinske narodnostne politike, upoštevajoč pri tem vedno le koristi našega človeka, našega naroda izven meja matične domovine. Bil je dejanski začetnik znanstvenega pristopa v obravnavanju naše preteklosti in sedanjosti, s čimer je tudi postavljal teoretične in praktične osnove za akcijo na najrazličnejših toriščih našega življenja, na katerih se bije nelahka bitka za naš obstoj in razvoj.

Karel Šiškovič, za prijatelje in znance najraje Mitko, je stopil na pot borca za narodne in napredne ideale že v rani mladosti, ko se je kot komaj šestnajstletni mladenič vključil v narodnoosvobodilno gibanje v svojem rodnem Črnem kalu nad Koprom, kjer se je rodil 14. aprila 1927 v družini malega trgovca, Majstrovega borca, člana Političnega društva v Trstu, antifašista, ki je svojo napredno in narodno opredelitev plačal z življenjem v taborišču pri Mantovi avgusta leta 1942. Takoj po razpadu Italije je postal član rajonskega odbora Zveze slovenske mladine za Rižano; marca 1944 je bil sprejet v SKOJ, nato je postal član rajonskega komiteja SKOJ in sekretar celice KP Slovenije v Črnem kalu. Konec maja 1944 so ga Nemci presenetili v domači hiši, odpeljali v tržaške zapore in od tam v taborišče v Spittal ob Dravi. Iz taborišča je zbežal septembra 1944 in se priključil Tomšičevi brigadi na Štajerskem. Decembra 1944 so ga poslali na politično aktivistično delo v Trst. V tem času je bil tudi partizanski učitelj v Črnem kalu in Gabrovici. Marca 1945 je postal tajnik Zveze slovenske mladine za Trst, še prej pa član mestnega odbora OF za Trst. Kot mladinski voditelj je sodeloval v vstaji v Trstu na področju V. sektorja Barkovlje - Rojan. Po osvoboditvi je bil tajnik združene slovensko-italijanske mladinske organizacije v Trstu in član Pokrajinskega odbora Zveze mladine za Julijsko krajino.

V Kopru začeto srednješolsko šolanje je končal z veliko maturo v Postojni leta 1946. Po maturi je bil spomladi leta 1946 član uredništva glasila tržaške antifašistične mladine «Gioventù», od novembra 1947 do julija 1948 pa član zunanjepolitične redakcije Primorskega dnevnika. Od avgusta 1948 je bil član centralnega komiteja Komunistične partije Tržaškega ozemlja, ob priključitvi tržaške avtonomne federacije KP h Komunistični partiji Italije, pa je bil leta 1957 kooptiran v centralni komite v Rimu. Do leta 1957 je bil glavni urednik tržaškega «Dela», do leta 1964 je bil član deželnega komiteja KPI in nato do leta 1966 član tajništva deželnega komiteja KPI za Julijsko krajino. V tem obdobju je bil od leta 1956 do 1960 za eno mandatno dobo na listi KPI izvoljen za pokrajinskega svetovalca za tržaško pokrajino, leta 1964 pa je bil, prav tako za eno mandatno dobo, izvoljen na listi KPI za svetovalca v na novo ustanovljeni avtonomni deželi Furlaniji-Julijski krajini.

Medtem je Karel Šiškovič - Mitko študiral na fakulteti za politične vede v Padovi, kjer je že od leta 1959 sodeloval kot prostovoljni asistent pri inštitutu za moderno zgodovino. Leta 1962 je doktoriral z dizertacijo o ilirskih provincah in bil imenovan za poverjenega asistenta za moderno zgodovino na isti fakulteti. Prošnjo za namestitev v svojstvu rednega asistenta so mu iz političnih razlogov trikrat zavrnili, zato je leta 1964 odpovedal tudi službo poverjenega asistenta.

Še v času svojega mandata deželnega svetovalca se je razšel z dotedanjimi stališči vodstva tržaške federacije KPI, v kateri je že dozoreval proces diferenciacije na vprašanju načelnega spora med KP Sovjetske zveze in KP Jugoslavije. Ob izteku mandata pa se je vključil v Slovensko kulturno - gospodarsko zvezo in v njej prevzel mesto načelnika upravno-politične komisije, saj si je za to področje dela pridobil velike izkušnje kot pokrajinski in predvsem kot deželni svetovalec.

Skoraj tri polna leta je nato prebil v matični domovini v Ljubljani kamor je odšel na lastno željo, da bi se posvetil znanstvenemu delu pri komisiji za narodna, manjšinska in izseljeniška vprašanja pri Socialistični zvezi delovnega ljudstva Slovenije in pri Inštitutu za narodnostna vprašanja. Konec leta 1972 se je vrnil v Trst in bil izvoljen v glavni odbor Slovenske kulturno - gospodarske zveze, za poslovno dobo 1974 - 1976 pa v njen izvršni odbor, v katerem je tudi vodil referat za zakonodajo. Odtlej je bil na vseh občnih zborih ponovno izvoljen v izvršni odbor naše osrednje organizacije v zamejstvu, v odboru pa je bil še posebej načelnik komisije za šolstvo (1976 - 79) in predsednik odbora za sredstva množičnega obveščanja (od 1979 do smrti).

Od ustanovitve leta 1974 je bil ravnatelj Slovenskega raziskovalnega inštituta in v njegovem okviru pobudnik za ustanovitev inštitutovih podružnic v Gorici in v Čedadu ter pobudnik cele vrste raziskovalnih dejavnosti iz narodnostne, gospodarske, kulturne, šolske in prostorske problematike Slovencev na Primorskem v preteklosti in v povojnem času do danes. Od decembra 1977 do njenega prenehanja s koncem leta 1980 je bil v svojstvu zastopnika SKGZ član posebne komisije predsedstva vlade za preučevanje vprašanj slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, oziroma za pripravo globalne zakonske zaščite. V zadnjem letu življenja je bil tudi predavatelj na fakulteti za politične vede, sociologijo in novinarstvo v Ljubljani.

Praktično nemogoče mi je v tem sestavku zajeti nenavadno obsežen opus njegovega raziskovalnega, publicističnega in mentorskega dela. Njegove študijsko izostrene razprave in članke lahko zasledimo ne le v našem zamejskem tisku, v Primorskem dnevniku, Jadranskem koledarju in drugih publikacijah, pač pa tudi v matičnem dnevnem, periodičnem in revialnem tisku. Bil je član uredniškega sveta Naših razgledov in njihov zvesti sodelavec in avtor, član založniškega sveta pri Založništvu tržaškega tiska in glavni urednik «Bollettina degli Sloveni in Italia». Še posebej zajeten pa je njegov opus publikacij v izdaji Slovenskega raziskovalnega inštituta v slovenskem in italijanskem jeziku, ki gredo v desetine. V enaki meri je pomembno njegovo sodelovanje na številnih znanstvenih simpozijih in konferencah v Italiji in Jugoslaviji, prvenstveno na temo narodnostnih in politično socioloških vprašanj s posebnim poudarkom na pravni položaj Slovencev v Italiji na osnovi italijanske zakonodaje in dvostransko ter mednarodno obvezujočih dokumentov. Naj v tem okviru omenim vsaj ogromen delež, ki ga je pod njegovim vodstvom imel SLORI pri pripravljanju gradiva za prvo Mednarodno konferenco o manjšinah leta 1974 v Trstu. Izvleček iz njegovega zadnjega javnega nastopa, novembra lani v Ljubljani na znanstvenem posvetovanju o boju Slovencev v Italiji po drugi svetovni vojni za dosego narodnostnih pravic, smo objavili v novoletni številki našega dnevnika. V mapah v svoji delovni sobi pa je zapustil celo kopico zapiskov in gradiva za obsežno monografsko delo o boju za pravice Slovencev v Italiji, ki ga je snoval.

S svojim raziskovalnim, znanstvenim in publicističnim delom je pomembno obogatil celotno slovensko literaturo o narodnostni problematiki na zapadnih mejah našega narodnostnega prostora.

Zdaj mu je nenadoma in nepričakovano omahnila roka, sredi zagnanosti in sredi zrelih moških let ga je strla neznana sila in prekinila njegovo neumorno ustvarjalnost, ki nam je še toliko obetala in ki bi jo še tako neizmerno potrebovali.

Z njegovo smrtjo je nastala vrzel v vrstah ne samo naše Slovenske kulturno - gospodarske zveze, ne samo Slovenskega raziskovalnega inštituta in drugih naših inštitucij od Trsta do Gorice in Beneške Slovenije, z njim smo vsi kot narodnostna skupnost izgubili dragocenega človeka, čigar izgubo bomo hudo pogrešali v našem še nedokončanem boju.

Ko sočustvujemo in žalujemo z njegovimi najožjimi, naj gre njegovemu spominu tudi misel nas vseh, ki smo bili njegovi prijatelji in sodelavci in ki smo v njem in ob njegovih velikih sposobnostih cenili tudi njegovo iskreno tovarištvo.

Hvala Ti, dragi Mitko!

JOŽE KOREN

Žalna seja

Danes ob 18. uri se bomo v Mali dvorani Kulturnega doma na skupni javni žalni seji poklonili spominu nenadoma umrlega dr. Karla Šiškoviča.

Slovenska kulturno - gospodarska zveza
Slovenski raziskovalni inštitut

PO TRIDNEVNEM ZASEDANJU VSEDRŽAVNIH SVETOV CGIL-CISL-UIL V FIRENCAH

Utrjena sindikalna enotnost o platformi za nova pogajanja z vlado in delodajalci

Prednostne zahteve zadevajo naložbe za povečanje zaposlitve in vrsto «socialnih» ukrepov na področjih pokojnin, zdravstva, cen in javnih tarif ter davčne politike

FIRENCE — Tridnevno zasedanje vsedržavnih svetov enotne zveze CGIL - CISL - UIL se je končalo s potrditvijo znane sindikalne platforme 10 točk in z odobritvijo političnega uvoda, ki vsebuje prednostno lestvico zahtev, ki jih bo sindikat postavil na pogajanjih z vlado in delodajalci. Več kot 1.000 delegatov je izglasovalo oba dokumenta skoraj soglasno (pri vsem sta bila samo 2 proti ob 14 vzdržanih, pri drugem pa samo 15 vzdržanih). Sindikalni «parlament» je tudi odločil, da bodo novi fazi pogajanj sledila ponovna posvetovanja na delovnih mestih. Dokončna ocena izida pogajanj ostaja torej delavski bazi, ki bo sprejela «ustrezne sklepe», ob potrebi tudi glede «mobilizacije in boja».

Prednostni smotri sindikata so naslednji: postopno znižanje bančnih obresti (ki ovirajo privatne naložbe in večajo brezposelnost), program naložb za javna podjetja, jamstva za ohranitev zaposlitvene ravni v odločilnih proizvajalskih sektorjih in v južnih deželah. Mimo teh gospodarskih ukrepov zahteva sindikat tudi naslednje nujne posege «socialnega» značaja: izvajanje sporazuma o reformi pokojnin in kritje primanjkljaja INPS za letošnje leto, zajamčenje funkcionalnosti zdravstvene službe in odpravo samoprispevkov za zdravila, popolno odpravo posledic inflacije na obdavčitev delovnih slojev, uporabo fiskalizacije socialnih dajatev (z razbremenitvijo delodajalcev) kot sredstvo za boj proti inflaciji, preureditev zakonodaje o nameščanju delovne sile, obračunavanje le polovice inflacijske stopnje pri stanarinah in seveda zajezitev naraščanja tarif za javne storitve in nadzorovanih cen.

Med razpravo so največjo pozornost namenili vprašanjem pokojnin, odpravnin, «solidarnostnega sklada» za naložbe na Jugu in pa notranji demokraciji v sindikalnih organizacijah. Glede pokojnin dokument zahteva dosego dejanskih 80 odstotkov zadnje plače, revalvacijo pokojnin izpred leta 1978 in trimesečno obračunavanje draginjske doklade, kot pri plačah. Za odpravnine se zavzema za poenotenje med delavci in uradniki, splošno reformo (delodajalci naj bi vlagali po eno mesečno plačo na leto, ki naj bi jo revalvirali vzporedno z zmanjšanjem vrednosti denarja) in pravico do njenega delnega predčasnega izplačila po določeni delovni dobi. Glede solidarnostnega sklada so sklenili odobriti njegovo ustanovitev, a so poverili enotnemu vsedržavnemu vodstvu CGIL - CISL - UIL, da določi pogoje za morebitne individualne odpovedi.

Zasedanje se je torej sklenilo v znamenju utrjene enotnosti v sindikalnih vrstah, navzlic nekaterim različnim tolmačenjem tudi glede pomembnih vprašanj, ki so prišla do izraza med razpravo. Tako ostajajo precej različna mnenja med tajnikom CISL Carnitijem, ki vneto zagovarja obveznost polodstotnih odtegljajev za «solidarnostni sklad» in se ne navdušuje za posvetovanja na delovnih mestih, in Lamo, voditeljem največjega sindikata CGIL, ki je glede tega mnenja, da je treba prepuščati zadnjo besedo delavski bazi. Toda v predvčerajšnjih nastopih (o katerih nismo poročali zaradi stavke novinarjev) sta se izogibala polemikam in iskala rajši pot do zbližanja, k čemur je pripomogel tudi včerajšnji poseg tajnika UIL Benvenuta, ki je nakazoval splošnejše smernice sindikalnega gibanja v tem desetletju.

Sindikat se torej pripravlja na obnovitev nelahkih pogajanj z vlado in še zlasti težkih z delodajalci okrepljen s podporo široke delavske baze in vseh svojih kadrov. Platformo za pogajanja je obogatil s prispevki s širokega posvetovanja na delovnih mestih in z zasedanja v Firencah. Spadoliniju in Confindustriji ga ne bo torej lahko zamajati s poti, ki si jo je začrtal, da namreč doseže zaščito delovnih prejemkov, preobrazbo gospodarske politike z izhodom iz krize, ki naj ne bo zgolj v breme delavstva, brezposelnih in upokojencev.

WASHINGTON — Egiptovski predsednik Hosni Mubarak je včeraj končal svoje uradne pogovore z ameriškim predsednikom Ronaldom Reaganom. Državnika sta ob koncu poudarila trdno voljo nadaljevati po poti, ki so jo začrtali v Camp Davidu. Trenutno pa še ni razvidno, kaj je Mubarak dosegel od svojega gostitelja, znano je le, da je zahteval večjo ameriško prožnost do palestinskega vprašanja in vzpostavitev ameriško-palestinskega dialoga.

NA POVABILO CENTRALNEGA KOMITEJA

Delegacija komunistov iz Vidma na obisku pri ZKS v Ljubljani

Poudarjena nujnost pogostejših stikov med komunisti iz Slovenije in Furlanije-Julijske krajine - Počastitev spomina dr. Šiškoviča

LJUBLJANA — Na povabilo CK ZKS se je včeraj mudila v Ljubljani delegacija pokrajinskega komiteja KP Italije za Videm, ki jo je vodil sekretar pokrajinske federacije Renzo Toschi. Delegacijo je sprejel predsednik CK ZK Slovenije France Popit. Predstavniki KP Italije iz videmske pokrajine so se v centralnem komiteju ZKS pogovarjali s predsednikom komisije predsedstva CK ZK Slovenije za mednarodno sodelovanje Jožetom Smoletom in predsednikom komiteja mestne konference ZKS Marjanom Orožnom o sodelovanju, pri čemer so se dogovorili, da bodo uresničili nekaj novih konkretnih pobud.

Tako naj bi ob sodelovanju kulturnih, znanstveno-raziskovalnih in drugih ustanov iz Furlanije - Julijske krajine in Slovenije ter z udeležbo predstavnikov slovenske manjšine v Italiji pripravili v Ogleju prireditev, ki bi omogočila predstavitev in popularizacijo kulturnih in drugih dosežkov Slovencev in Furlanov, ki bi postala tradicionalna. Predstavniki ZKS in pokrajinske federacije KPI za videmsko pokrajino so podprli tudi pobude za poglobitev sodelovanja med Ljubljano in Vidmom. V pogovoru so obravnavali tudi vrsto aktualnih mednarodnih vprašanj in se medsebojno informirali o stališčih KPI in ZKS o različnih poteh razvoja socializma v svetu.

Obe strani sta poudarili potrebo, da bi delovni stiki med ZKS in KPI v obmejni deželi Furlaniji - Julijski krajini bili še bolj pogosti, da bi se na ta način lahko tudi poglobila obveščenost javnosti o stališču ZKS oziroma ZKJ ter KPI.

Delegacijo KPI za videmsko pokrajino je sprejela tudi članica sveta federacije Lidija Šentjurc ter članica predsedstva SR Slovenije Vida Tomšič. S predstavniki KPI iz Vidma pa se je pogovarjal tudi član predsedstva CK ZKS dr. Anton Vratuša. V delegaciji KPI videmske pokrajine so bili še poslanec Mario Lizzero, namestnik sekretarja pokrajinske federacije KPI Renzo Travanut, oglejski župan Nevio Puntin in znani kulturni in politični delavec iz Beneške Slovenije dr. Pavel Petričič.

Udeleženci pogovora, ko so izvedeli za žalostno vest o smrti dr. Šiškoviča, so izrazili sožalje ob neizmerni in nenadomestljivi izgubi, ki ni izguba samo za slovensko narodno skupnost v Italiji in za slovensko znanost, pač pa prezgodnjo smrt dr. Karla Šiškoviča obžalujejo vsi napredni in demokratični ljudje Trsta in Julijske krajine. Delegacija iz Furlanije in vsi udeleženci pogovora so se poklonili pokojnikovemu spominu, življenju in delu.

IVO VAJGL

RIM — Po Dozierovi osvoboditvi so rdeče brigade izgubile najmanj sto pripadnikov in somišljenikov. V zadnjih dneh je namreč policija aretirala 51 domnevnih teroristov, karabinjerji pa so jih prijeli okoli 40.

Jutri, v soboto, ob 16.30 bo v Kulturnem domu na Ravanci

VEČER SODOBNE REZIJANSKE POEZIJE

Nastopajo pesnica Silvana Poletti, pesnik Renato Quaglia in kantavtor Rino Chinese. Uvodne besede Milko Matičetov. Sodeluje orkester RTV Ljubljana.

Poljski primas Glemp na pogovorih s papežem

RIM, VARŠAVA — Pomembna vloga Cerkve pri urejanju odnosov v poljski družbi je prišla do izraza tudi potem ko je general Jaruzelski 13. decembra oklical izredno stanje. Poljski škofje so v zadnji skupni poslanici svojim vernikom jasno zahtevali ukinitev vseh oblik omejevanja in kršenja človekovih pravic. Podobno stališče je večkrat zavzel tudi papež Janez Pavel II. Vendar vsa ta prizadevanja niso obrodila otipljivejših rezultatov, če izvzamemo popuščanje vojaških oblasti na področju delovanja Cerkve. Ozračje na Poljskem je namreč še vedno zelo zaostreno in vedno več vesti, ki prihajajo iz te države, potrjujejo domnevo, da se opozicija kljub zatišju ponovno organizira.

O vseh teh vprašanjih in še posebno o nadaljnji vlogi katoliške Cerkve pri reševanju poljske krize se je papež včeraj v Vatikanu pogovarjal s poljskim primasom Glempom in njegovimi najbližjimi sodelavci.

Na Poljskem se še ni poleglo razburjenje zaradi zadnjih podražitev, čeprav ni novih poročil o stavkah ali drugih protestnih manifestacijah. Varšavski tisk namreč še naprej napada udeležence zadnjih demonstracij v Gdansku, v katerih naj bi sodelovalo približno 300 oseb, predvsem mladih.

V tem okviru velja zabeležiti tudi včerajšnje srečanje med francoskim in poljskim zunanjim ministrom, Cheyssonom in Czyrekom v Parizu in nov protest Francije, ker se razmere na Poljskem ne izboljšujejo.

Ob stavki tiskarjev jutri ne bo dnevnikov

RIM — Zaradi današnje stavke tiskarskih delavcev, ki se borijo za obnovitev delovne pogodbe, jutri ne bo izšel v Italiji noben dnevnik. Prihodnja številka «Primorskega dnevnika» bo torej izšla v nedeljo.

Uredništvo

Danes stavka na šolah vseh vrst in stopenj

Poleg vsedržavne federacije CGIL, CISL in UIL je stavko oklical tudi Sindikat slovenske šole
Zahteve slovenskih šolnikov

Na šolah vseh vrst in stopenj po vsej državi bo danes pouk močno okrnjen ali bo odpadel zaradi vsedržavne stavke šolnikov, ki so jo oklicali šolski sindikati CGIL, CISL in UIL. Tudi Sindikat slovenske šole je po dogovoru tržaškega in goriškega tajništva oklical stavko, ki jo utemeljuje predvsem z nedopustnim zavlačevanjem reševanja perečih vprašanj slovenskih šolnikov.

Med temi vprašanji izstopa žgoč problem ureditve staleža začasnih šolnikov in neučnega osebja: ustrezni zakonski osnutek je že dve leti v razpravi v parlamentu in še nič ne kaže, da bi se postopek v doglednem času zaključil. Temu je treba dodati hudo krivico, ki se dogaja nekaterim profesorjem nižjih srednjih šol, letnim suplentom, ki še danes niso prejeli plač za lanski december, nekateri pa celo za november.

Slovenski šolniki zahtevajo tudi raztegnitev ugodnosti, ki jih zakonski osnutek štev. 2777 predvideva za šolnike na Južnem Tirolskem. Gre za ugodnosti za vstop v stalež in za priznanje diplom, doseženih v inozemstvu. Toda glede zadnjega vprašanja je prav v teh dneh poslanska zbornica zavrnila predlog posl. KPI Colombe, da naj bi slovenskim šolnikom priznali diplome, opravljene v Jugoslaviji.

Druge utemeljitve stavke pa so skupne z zveznimi sindikati: na primer zahteva po izpolnitvi finančnih obveznosti, sprejetih z delovno pogodbo za triletje 1979 - 1981, ter zahteva po čimprejšnjem zaključku pogajanj za novo pogodbo.

SOŽALNE BRZOJAVKE OB NENADNI SMRTI DR. KARLA ŠIŠKOVIČA

Ob nenadni smrti dr. Karla Šiškoviča je Slovenska kulturno - gospodarska zveza prejela včeraj naslednje sožalne brzojavke:

«Ob težki izgubi, ki je s smrtjo dr. Karla Šiškoviča, ravnatelja Slovenskega raziskovalnega inštituta v Trstu in člana vašega izvršnega odbora prizadela vašo organizacijo in vso slovensko skupnost tostran in onstran meje z Italijo, vam v imenu republiške konference SZDL Slovenije in svojem imenu izrekam globoko sožalje. S svojim bogatim znanjem, neutrudno borbenostjo, s svojim pogumom in predanostjo bo za vedno ostal svetal lik med borci za narodnostne pravice Slovencev v Italiji. Prosim, da izraze našega sožalja prenesete tudi otrokoma pokojnega dr. Karla Šiškoviča, ki živita v Italiji.»

Mitja Ribičič

* * *

Sočustvujem ob nepričakovani in prerani smrti dr. Karla Šiškoviča, eminentne slovenske osebnosti, plemenitega progresista in dragega kolege.

Sergio Coloni
Deželni odbornik

Izrekam iskreno sožalje tržaških komunistov ob nenadni smrti Karla Šiškoviča - Mitka, borca za pravice slovenske narodnostne skupnosti.

Claudio Tonel

* * *

Globoko me je prizadela vest o nepričakovani smrti tovariša in borca za pravice slovenskega življa v zamejstvu. V imenu medobčinskega sveta Zveze komunistov Slovenije - Koper, vam izrekam iskreno sožalje.

Dino Pucer
Sekretar

* * *

Ob prerani smrti dragega tovariša Karla Šiškoviča prejmite v imenu delavcev RTV Ljubljana izraze globokega sožalja.

Jože Smole
Predsednik skupščine RTV

* * *

Presunjen ob nepričakovani in žalostni novici vam v imenu kolektiva koprskega radia izrekam ob smrti tovariša Karla Šiškoviča najglobljo sožalje.

Miro Kocjan

Jutri pokrajinski kongres sindikata policistov

V kongresni dvorani ACI v Ul. Cumano 2 se bo jutri ob 9. uri začel 11. pokrajinski kongres enotnega sindikata policijskih delavcev SIULP. Tajniško poročilo bo podal Paolo Badalucco, navzoča pa bosta tudi člana vsedržavnega upravnega odbora sindikata Francesco Forleo in Antonino Lo Sciuto.

Pripadnica Rdečih brigad zaprta v tržaškem zaporu?

V koronejskih zaporih je bilo včeraj precej razgibano: po neuradnih vesteh naj bi iz Verone prepeljali v Trst domnevno brigadistko (verjetno gre za eno izmed aretiranih v Vidmu), iz Coronea pa naj bi neznano kam odpeljali nevarnega kriminalca. Vest o brigadistki sicer ni potrjena, dejstvo pa je, da so iz Verone prosili tržaške karabinjerje in policijo za spremstvo.

● **Drevi ob 20.30** bo v Domu pristaniških delavcev razprava na temo: «Od dela centralnega komiteja do odgo[illegible] Pravde: kako zgraditi socia[illegible]aliji». Razpravo prireja [illegible] pristaniških delavcev.

● **Na zadnji seji odbora tržaške** trgovinske zbornice je bila med drugim podčrtana nujnost, da bi bilo treba v tržaški luki povečati število finančnih stražnikov, ki skrbijo za nadzorstvo. Kot je zagotovil predsednik Modiano, bo trgovinska zbornica v tem smislu posegla pri finančnem ministrstvu.

Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja na Tržaškem ozemlju se klanja spominu tovariša

Karla Šiškoviča - Mitka

zaslužnega družbenopolitičnega delavca, neumornega borca za pravice slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in mladinskega aktivista v narodnoosvobodilnem gibanju na Tržaškem ter se pridružuje številnim izrazom globokega sožalja ob njegovi nenadni smrti.

Ob prerani smrti dr. Karla Šiškoviča izreka svojcem občuteno sožalje Aljoša Volčič z družino.

Ob nenadomestljivi izgubi

dr. Karla Šiškoviča

svojega dolgoletnega in zvestega sodelavca izrekajo globoko sožalje svojcem

kolektivi Primorskega dnevnika Založništva tržaškega tiska in agencije Alpe Adria

Uredništvo «Novega Matajurja» in tiskovni urad Slovenskih kulturnih društev v videmski pokrajini se klanjata spominu

dr. Karla Šiškoviča

predsednika odbora za sredstva množičnega obveščanja pri SKGZ in budnega spremljevalca in usmerjevalca publicistične dejavnosti v Beneški Sloveniji.

Narodna in študijska knjižnica žaluje ob smrti svojega odbornika

dr. Karla Šiškoviča

Občuteno sočustvuje z njegovimi svojci in se pridružuje žalovanju ostalih organizacij, v katerih se je pokojni aktivno udejstvoval.

Pretresena ob žalostni novici smrti prijatelja

dr. Karla Šiškoviča

izražata najglobljo sožalje ženi, otrokom in svojcem in sodelavcem Slorija

prof. Aleš Lokar in dr. Vladimir Vremec

Trst, 5. februarja 1982

Ob prerani smrti

dr. Karla Šiškoviča

izreka celotni kolektiv **Glasbene matice** iskreno sožalje sodelavcema Mojci in Črtu ter svojcem.

Avtonomna tržaška federacija in deželni komite KPI, bridko prizadeta ob smrti tovariša

Karla Šiškoviča - Mitka

izražata občuteno sožalje družini in svojcem.

Ob nenadni smrti dr. Karla Šiškoviča se pridružujem sožalju. V prvi zakonodajni dobi deželnega sveta sva si bila kolega in ga bom ohranil v spoštljivem in hvaležnem spominu.

Odv. dr. Jože Škerk

Zavod za slovensko izobraževanje v Čedadu se klanja spominu

dr. Karla Šiškoviča

Njegove zamisli, njegovo delo, njegove spodbude pri uveljavljanju pravice Slovencev v videmski pokrajini do izobraževanja v materinščini naj bodo vodilo bodočih prizadevanj na tem področju.

Ob hudi izgubi dr. Karla Šiškoviča izreka svojcem iskreno sožalje Slovenski klub.

Ravnateljica ter učno in neučno osebje srednje šole Igo Gruden v Nabrežini izrekajo prof. Ireni Michelli iskreno sožalje ob izgubi očeta.

Občuteno sožalje ob smrti prijatelja in tovariša

MITKA

izrekajo svojcem Boris Iskra, Miloš Budin in Stojan Spetič.

Študijski center Nediža iz Špetra se pridružuje žalosti družine in vse slovenske narodnostne skupnosti ob izgubi

dr. Karla Šiškoviča

in se še posebej spominja dragocenega prispevka, ki ga je pokojnik doprinesel k rojstvu in delovanju centra.

Nenadoma nas je zapustil naš dragi

JOSIP MIHELIČ - MICHELLI

Pogreb dragega pokojnika bo danes, 5. februarja, ob 14. uri izpred nabrežinske cerkve.

Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene.

ŽALUJOČI SVOJCI

Nabrežina, 5. februarja 1982

Zapustil nas je naš dragi

dr. KAREL ŠIŠKOVIČ - MITKO

ravnatelj Slovenskega raziskovalnega inštituta v Trstu.

Pogreb bo v ponedeljek, 8. t.m., ob 13. uri v Ljubljani

Vsi njegovi: žena Dana, sin Volodja, sestra Marija Zajc in brat Raul Šiškovič z družinama ter družini Jurančič in Djordjević

Ljubljana, Nova Gorica, Koper, Celje, 5. februarja 1982

SOŽALJE

Ob nenadni smrti

dr. KARLA ŠIŠKOVIČA

ravnatelja SLORI, bivšega deželnega svetovalca, člana vodstva SKGZ in vladne komisije za preučevanje problemov slovenske manjšine

izraža **deželno vodstvo Slovenske skupnosti** globoko sožalje družini, sorodnikom in organizacijam, kjer je deloval.

Deželni svet avtonomne dežele Furlanije - Julijske krajine z globoko žalostjo sporoča, da je umrl

dr. KAREL ŠIŠKOVIČ

bivši deželni svetovalec prve zakonodajne dobe

Trst, 5. februarja 1982

Dne 2. februarja nas je zapustila naša draga in nepozabna mama in nona

MARIA GODINA

Pogreb bo danes, v petek, 5. t.m., ob 12.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v cerkev v Škednju.

Globoko užaloščeni sporočajo žalostno vest: hči Loretta, vnuka Fabio in Alex, brat Izidor ter vsi sorodniki

Trst, 5. februarja 1982
(Občinsko pogrebno podjetje)

Tiho je preminila naša draga mama

ESTER ZIVIC vd. RUSTIA

Pogreb bo danes, 5. t.m., ob 13.30 iz hiše žalosti v Gabrovcu št. 55 na proseško pokopališče.

Žalostno vest sporočajo hčeri Graziella z možem Sergiom in Anna z možem Milkom, sin Luciano z ženo Elido, vnuki Moreno, Cristina, Martina, Massimo in Nicoletta ter vsi sorodniki

Trst, 5. februarja 1982
(Pogrebno podjetje, Ul. Zonta 3)

Dne 3. t.m. nas je zapustil naš dragi

ANTON POLJŠAK

Pogreb bo jutri, 6. t.m., ob 9. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice.

Žalostno vest sporočajo: žena, hči, sinova, vnukinja, vnuka in vsi sorodniki.

Trst, 5. februarja 1982
(Pogrebno podjetje, Ul. Zonta 3)

Ob prvi obletnici smrti

STANKA PERTOTA

se ga spominjajo

VSI NJEGOVI

Trst, 5. februarja 1982

Sredi delovnih naporov je nenadoma umrl

dr. KAREL ŠIŠKOVIČ - MITKO

javni, politični in znanstveni delavec, borec za pravice Slovencev v Italiji, član našega izvršnega odbora in ravnatelj Slovenskega raziskovalnega inštituta.

Od njega se bomo poslovili v ponedeljek, 8. t.m., ob 13. uri na Žalah v Ljubljani.

Slovenska kulturno - gospodarska zveza

Trst, Gorica, Čedad, 5. februarja 1982

Slovenski raziskovalni inštitut sporoča, da nas je nenadoma zapustil ravnatelj

dr. KAREL ŠIŠKOVIČ - MITKO

neutrudni družbenopolitični delavec

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Trst, Gorica, Čedad, 5. februarja 1982

5. 2. 1981 5. 2. 1982

Ob 1. obletnici smrti

IVANA PERTOTA

se ga spominjajo

žena Sabina, hčerka Livija in drugo sorodstvo.

Kontovel, 5. februarja 1982

OB PRAZNOVANJU DNEVA SLOVENSKE KULTURE

V nedeljo v dvorani Kulturnega doma osrednja proslava, posvečena Reziji

Že drevi pa bo v baru KD ob 20.30 pomembna manifestacija z naslovom «Okrogle od Prešerna do Šifrerja»

Domala vsa naša društva, šole in ustanove se pripravljajo na počastitev dneva slovenske kulture, ki je obenem tudi Prešernova proslava. Zato se skuša v tem času izoblikovati razne programe, da bi bile proslave čim bolj žive aktualne in vabljive. Uvod v praznovanje bo prazaprav že drevi, ko prireja Zveza slovenskih kulturnih društev svojevrstno manifestacijo v baru tržaškega Kulturnega doma.

«Okrogle od Prešerna do Šifrerja» je na naslov prireditve, s katero organizatorji skuša vzbuditi pozornost predvsem pri mlajšem občinstvu. Kaže, da bo prireditev zares sveža in «nova», zato pa vlada zanjo veliko zanimanje. Kako bi bilo tudi drugače, saj je spored pester živ in raznolik, potekal pa bo nekako takole: uvodoma bo zaigrala glasbena skupina iz Milj «TOZD Lopovi», ki bo posredovala nekaj svojih skladb in popevke slovenskih kantavtorjev, nato bo Marij Čuk spregovoril nekaj priložnostih besed, za tem pa bodo nastopili mladi tržaški književniki, ki bodo v kratkem izboru predstavili svoje delo. Posebno mikaven bo tudi nastop gledaliških igralcev Stojana Colje in Silvija Kobala, ki bosta recitirala nekatere «erotične» in okrogle Prešernove, Jenkove in Šmitove poezije, spored pa bo sklenil znani in priljubljeni slovenski kantavtor Andrej Šifrer. Drevišnjega gosta najbrž ni treba posebej predstavljati, saj ga predvsem mlajše občinstvo prav dobro pozna, lahko pa kljub temu pripišemo, da so njegovo plošče in kasete v Ljubljani in Sloveniji sploh razprodane. Skratka, večer, ki se bo začel ob 20.30, se obeta dokaj razgiban in pester, organizatorji pa so tudi poskrbeli, da grla ne bodo suha.

V nedeljo pa bo v Kulturnem domu ob 17. uri osrednja Prešernova proslava Zveze slovenskih kulturnih društev. Tokrat je spored v popolnosti posvečen rezijanski ustvarjalnosti. Občinstvu se bodo predstavili rezijanski pesniki, simfonični orkester RTV Ljubljana pa bo izvajal rezijansko glasbo. Spored bo povezoval Milko Matičetov, slavnostni govornik pa bo dolgoletno predsednik ZSKD slikar Klavdij Palčič. Naj opozorimo, da bodo v nedeljo pred začetkom proslave (ob 16. uri) odprli veliko antološko razstavo Avrelija Lukežiča.

Ob velikem naporu, ki so ga organizatorji vložili v postavitev obeh manifestacij je pričakovati tudi masoven obisk občinstva, saj gre za pomembne novosti v našem kulturnem življenju.

Pomembne novosti v zvezi s prepustnico

Pred kratkim se je v Novi Gorici sestala ustrezna mešana italijansko-jugoslovanska komisija in sestavila nov osnutek videmskega sporazuma iz leta 1962. Ena izmed najbolj zanimivih točk zadeva veljavnost prepustnic. Te bodo po predvidevanjih veljale pet let in ne več tri, kot je bilo doslej. Tudi videz prepustnic bo spremenjen, saj bodo vsebovale manj strani in birokratski iter za njih dodelitev se bo močno poenostavil. Tako bodo prepustnice izdale posamezne kvesture in ne bo treba več čakati na vizum sosednje države. Ta procedura je seveda recipročna, kar bo najbrž ugodno vplivalo na rok izdaje posameznih prepustnic.

Glede tega predstavlja pomembno novost tudi dejstvo, da se ozemlje, kjer veljajo prepustnice, občuteno razširi. Tako bodo ta dokument lahko dobili, poleg prebivalcev Istre, tudi občani Sežane, Tolmina in Jesenic, kar zadeva italijansko stran pa vsi prebivalci tržaške pokrajine, prebivalci 24 občin goriške pokrajine in prebivalci 25 občin videmske pokrajine. Olajšave zadevajo tudi carino, saj bodo te formalnosti močno poenostavili predvsem kar zadeva športna društva, kulturne krožke in ostale skupine.

Novi tekst sporazuma bodo podpisali čez nekaj tednov v Vidmu, nakar ga bosta morali ratificirati italijanska in jugoslovanska vlada

Danes ob 17.30 se na Občinah sestane vzhodnokraški rajonski svet. Ob 20. uri bo zasedal tudi svetoivanski rajonski svet.

DRUGE VESTI NA ZADNJI STRANI

PO DOLGOLETNIH PRIZADEVANJIH

Danes bodo v Bazovici odprli otroški vrtec

Prireditev se bo pričela ob 15. uri - Kulturni spored z nastopom otrok in pevskega zbora Lipa

Danes ob 15. uri bodo v Bazovici končno predali svojemu namenu nov občinski otroški vrtec. Po skoraj dvanajstih letih prizadevanj staršev, vzhodnokraškega rajonskega sveta, šolskih komponent in bazovske vaške skupnosti se bodo lahko krajevni otroci le preselili iz tesnih in neprimernih prostorov v modernejše in udobnejše. Vsem je dobro znano, kako so se morali v Bazovici odločno boriti, da so končno dosegli to, kar jim pripada in kar bi moralo biti že od zdavnaj urejeno. Današnje odprtje novega otroškega vrtca predstavlja torej lepo priznanje in zadoščenje za vse tiste, ki so v teh letih, kljub težavam, šli naprej svojo pot do končnega uspeha.

Na današnjem uradnem odprtju, ki ga prireja opensko didaktično ravnateljstvo, so svojo prisotnost napovedale številne upravne in šolske oblasti, med katerimi naj omenimo izrednega občinskega komisarja Siclarija in tržaškega šolskega skrbnika. V kulturnem sporedu pa bodo sodelovali otroci iz vrtca, učenci osnovne šole «Primož Trubar» in pa krajevni pevski zbor Lipa. V novih prostorih, ki jih je zgradila tvrdka «Precasa» iz kraja Papariano di Fiumicello, bosta tako slovenski vrtec (28 otrok) kot italijanski (8 otrok). Načrt za montažno poslopje novega otroškega vrtca pa je izdelal arh. Bruno Patrono. Bazovska vaška skupnost je vljudno vabljena, da se udeleži današnjega odprtja

Rop za pol milijona lir na bencinski postaji pri Devinu

Petstopetdeset tisoč lir je plen ropa, ki ga je neznanec izvedel v noči med sredo in četrtkom na račun 37-letnega Borisa Rutarja iz Devina 72/1, ki je zaposlen na bencinski črpalki pri izhodu avtoceste za Devin. Okrog 4. ure zjutraj je Rutar stopil iz steklene ute, da bi preveril delovanje ogrevalne naprave. V tistem trenutku ga je s hrbtne strani napadel moški in zahteval torbo, v kateri je imel 50 tisoč lir. Ker se ni zadovoljil s plenom, ga je ropar — srednje rasti, oblečen v moder kombinezon — prisilil v urad, kjer mu je iz blagajne izmaknil še pol milijona lir. Preden je zbežal, ga je zaklenil v uto. Rutar, ki je obvestil policijo po telefonu, je agentom povedal, da je ropar verjetno imel pištolo, čeprav je ni videl. Po njegovem naj bi to bil domačin, saj je govoril v tipičnem narečju.

● **Dr. Borisa Zidariča, ki je pred nedavnim** prevzel mesto direktorja predstavništva gospodarske zbornice Jugoslavije v Trstu, je na vljudnostnem obisku sprejel predsednik tržaške trgovinske zbornice Modiano. Na sestanku sta tako Modiano kot Zidarič med drugim podčrtala pozitivne zaključke nedavnih pogajanj za obnovo videmskih sporazumov.

● **Jutri bo ob 15.30** v krožku Salvemini predavanje socialistične poslanke Marie Magnani Noya o vključevanju handikapirancev v šolo, družbo in delovni proces.

V HUDI PROMETNI NESREČI PRI DEVINU

Mlad Tržačan ob življenje tri osebe težko ranjene

V sredo zvečer je na državni cesti 14, med križiščem za Devin in trgovino «Bar Bianco», prišlo do hude prometne nesreče, v kateri je izgubil življenje komaj 21-letni Tržačan Cristiano Bossi iz Ul. Tor S. Piero 12, tri osebe — tudi iz Trsta — pa so bile huje ranjene. Bossi se je vozil v avtu A 112, katerega je v smeri proti Tržiču upravljal njegov 20-letni prijatelj Maurizio Fichera iz Miramarskega drevoreda 23. Agenti prometne policije, ki so prvi prihiteli na kraj nesreče, niso še ugotovili, zakaj je voznik nenadoma zavozil na levo stran cestišča in z desnim bokom avta silovito trčil v prednji del fiata 124, ki je v tistem trenutku privozil iz obratne smeri. Po trčenju sta se obe vozili zasukali. A 112 je vrglo čez cesto v obcestni zidek, fiat, v katerem sta bila ranjena zakonca Ermes in Ederira Fede (stara 46 oz. 50 let), Ulica dell'Industria 6, pa je ostal na sredini cestišča.

Reševalci Rdečega križa in gasilci, ki so prihiteli iz Tržiča, so ranjence prepeljali v tržiško bolnico. Takoj je bilo jasno, da je zdravstveno stanje Cristiana Bossija izredno hudo, zato so ga prepeljali v videmsko bolnico. Toda tudi tu ni bilo pomoči zanj: le nekaj ur zatem je umrl. Ranjenci, ki ležijo na ortopedskem oddelku, se bodo zdravili od 25 do 30. dni.

Pridržana prognoza za mladega vojaka

Na oddelku za oživljanje tržaške bolnišnice so sinoči, ob 22.30, sprejeli 24-letnega Fabia Fastellija, rojenega v Rimu in bivajočega v Anconi, ki služi vojaški rok v kasarni monte Cimone pri Banih. Hude rane po vsem telesu zaradi katerih so ga pridržali s pridržano prognozo, je Fastelli utrpel, ko ga je na cesti pri Banih podrl avto alfette tržaške registracije 160164, ki ga je upravljal 32-letni Branko Marzi iz Trebč 38, po poklicu uradnik.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE PRED NOVO PREMIERO

V petek, 12. februarja bo v Kulturnem domu na sporedu Gogoljeva Ženitev. Delo, ki nosi vse odlike Gogoljeve sijajne komediografske umetnosti nam odpre vrata v malomeščanske salone carske Rusije in z genialnimi potezami in živo situacijsko in dialoško sceno razkrinka plitkost, lenobo in pohlev tako imenovanega srednjega stanu. Znani jugoslovanski gledališki ustvarjalec Stevo Žigon je režiser predstave. Na sliki prizor iz vaje.

BRAZILIJA - REPUBLIKA DOS ESTADOS UNIDOS DO BRASIL

Dežela velikega bogastva in tudi izredne revščine

Vojaška diktatura je sicer zatrla odpor naprednih sil, problemov pa ni rešila

Združene države Brazilije merijo 8,5 milijona kv. km na katerih živi 115 milijonov prebivalcev ali 10,9 prebivalca na kvadratni km. Glavno mesto je Brasilia, uradni jezik portugalščina. Prebivalstvo sestavlja 60 odstotkov belcev, 30 mulatov, 8 črncev ter 2 odstotka Indijancev in Azijcev t.i. amerindov, ki govore svoja narečja: caribe, arnache, gè, puri, borodo idr.

Predsednik države je tudi šef vlade, ki imenuje ministre. Država je razdeljena na 22 držav, vsaka s svojim guvernerjem in narodno skupščino. Federalno okrožje Brasilia šteje 540 tisoč prebivalcev, mesto samo pa 272 tisoč. Zakonodajno oblast opravlja narodni kongres (lahko tudi vlada), ki se deli na senat in poslansko zbornico. Na podlagi volitev od 15. novembra 1978 sta stranki ARENA (Zveza za narodno obnovo), ki je tudi vladna stranka, ter Brazilsko demokratično gibanje (MDB) zastopani v obeh domovih, kjer ima večino ARENA.

Jedro brazilske pokrajine predstavlja brazilsko gorovje — Pico de Bandeira, 2890 m, ki se na severu veže na nižino Amazonke. Na skrajnem severu pripada Braziliji del gvajanskega gorovja. Glavne reke so Amazonka s pritoki, na vzhodu Rio Sao Francisco. Podnebje je pretežno tropsko vroče in zelo vlažno (zlasti v nižini Amazonke) ter na jugovzhodni obali (pragozdovi). V notranjosti je bolj suho (travnate stepe, svetli grmičasti gozdovi). Južna Brazilija ima subtropsko in spremenljivo subtropsko podnebje (listnati in iglasti gozdovi).

V brazilskem gospodarstvu je še vedno pomembno poljedelstvo z 41 odstotki zaposlenega prebivalstva in 80 odstotki izvoza. Glavni pridelki so kava (ena tretjina svetovne proizvodnje), bombaž, kakao, tobak, koruza, riž, krompir in sladkorni trst. Bogata je na južnem sadju: pomaranče, mandarine, limone, grenivke, banane, ananas. Vinogradništvo je razširjeno v notranjosti in na jugu države. Gojijo več vrst palm zaradi olja in kokosa. Bogata je tudi rud: železova ruda, črni premog, nafta, drago in poldrago kamenje idr. Znano je zlato še iz davnih časov, uran v državi Bahia. Ogromni gozdovi dajo vsakovrstni les, najbolj iskana je borovina iz Parane, v ekvatorialnih gozdovih pa pridobivajo kavčug. Po drugi svetovni vojni se je močno razvila živilska industrija in vzporedno še kemična, strojna, tekstilna, avtomobilska in težka industrija. Razširjena je živinoreja (govedo, bivoli, ovce, prašiči, koze, osli, perutnina) ter z njo povezano pridobivanje mlečnih proizvodov, jajc, mesa v konzervah idr. Gojijo sviloprejko, čebelarstvo, pomemben je še ribolov. Notranja prometna mreža se stalno veča in v velikem razvoju je tudi letalski promet. Glavni trgovski partnerji Brazilije so ZDA, ZR Nemčija, Argentina, Francija in Italija.

Brazilijo so leta 1500 zasedli Portugalci, notranjost dežele so raziskali šele v 17. in 18. stoletju. Leta 1822 je Brazilija postala neodvisna, cesar je postal portugalski prestolonaslednik kot Pedro I. Leta 1888 so odpravili suženjstvo črncev in leto pozneje strmoglavili Pedra II. Država je postala republika. Veliko zaslug za razvoj države ima predsednik češkega rodu Jan Kubiček (1950 - 54), ki je dal zgraditi Brasilio in jo proglasil za novo glavno mesto, daleč v notranjosti države.

Brazilija je prostrana država, polna nasprotij in z velikimi problemi. Letni prirastek prebivalstva znaša 3 milijone ljudi in je najbolj obljudena dežela v Južni Ameriki, je na 5. mestu najbolj prostranih dežel. V kmetijstvu je velikan, saj ima več obdelovalne zemlje, kot vsa Evropa. Od davnaj je največji pridelovalec kave, šteje dvakrat več govedi od Argentine, proizvede več sladkorja kot Kuba in letos naj bi zgradila več ladij kot katerakoli država razen Japonske. Po gospodarstvu je na desetem mestu na svetu z letnim bruto proizvodom 242 milijard dolarjev (1980). Njena vojska je druga na kontinentu in je opremljena v glavnem z domačim sodobnim orožjem.

Brazilija hoče postati «grande nation» že 40 let. Vse, kar jo je oviralo na tej poti, je bilo «postavljeno stran, pometeno ali eliminirano», je napisal časnikar Carlos Castello Branco. Leta 1964 je oblast prevzela vojska in naglo ukrepala, da si zagotovi nadzorstvo nad deželo v času vsestransko aktivne leve opozicije. Prepovedana je politična dejavnost študentov, državljani pridejo ob državljanske pravice, mnogi so izgnani.

Stabilnost in «grandeur» države sta bili drago plačani. Čeprav so se vsi družbeni sloji okoristili, se je razlika med bogatimi in revnimi še povečala. Danes petina prebivalcev uživa dve tretjini narodnega dohodka. Več kot 20 milijonov ljudi pa živi v največji revščini. Odstotka umrljivosti in nepismenosti sta visoka v primerjavi z razvitejšimi državami Južne Amerike. Proti takemu stanju se je uprla celo Cerkev. Kardinal Drus, nadškof Sao Paola, pravi, da se je položaj v zadnjih letih poslabšal zaradi socialno-političnih ureditve, katere glavni smoter je osredotočenje gospodarskega razvoja v rokah nekaterih posameznikov in pušča večino naroda v revščini.

V gospodarski politiki si je Brazilija izbrala pot liberalnega gospodastva, torej kapitalizma z znatno državno udeležbo. Iz neke ankete iz leta 1978 izhaja, da od 500 največjih podjetij v državi, so državna podjetja kontrolirala tretjino vse prodaje, Zaradi razvoja industrije je vlada priklicala v deželo tuje kapitale. Ugodne fiskalne olajšave in druge spodbude ter relativna politična in gospodarska stabilnost, so opogumile multinacionalne družbe, da so v državo uvozile proizvajalno tehnologijo in menežersko trgovsko tehniko. Prav kmalu so te družbe kontrolirale 99 odstotkov brazilske avtomobilske industrije, 84 odstotkov farmacevtske proizvodnje, 76 pridelovanja pijač in tobaka ter 68 odstotkov tekstilne industrije.

Ni dvoma, da so multinacionalne družbe prispevale k ekspanziji brazilske temeljne industrije, a razvoj in rast nista bila brez problemov. Ko je vojska prevzela oblast (1964), je inflacija znašala 90 odstotkov, danes že 114 in zadolženost v tujini presega 55 milijard dolarjev, kar je več kot v katerikoli državi v razvoju. Vzrokov zadolževanja je bilo več. Sekretariat za načrtovanje je naštel naslednje: ambiciozne naložbe za jeklarne, petrokemična industrija, jezova in nasipi; kmetijske subvencije in podzemska železniška mreža. Cena petroleja se je podvojila in njegov uvoz stane Brazilijo 30 milijonov dolarjev dnevno.

Vlada se je resno zavzela, da bi znižala izdatke in investicije ter povečale dohodke. V ta namen skuša odpraviti državni poseg v

V. T.

(Nadaljevanje na zadnji strani)

RAZGOVOR Z ISTRSKIM PISATELJEM IVOM SILJANOM

Roman «Crvena jutra» (Rdeča jutra) pravi avtor - sem dolgo nosil v sebi

Delo vzbuja veliko zanimanje ne le v Istri, pač pa po vsej Hrvatski

Novi roman «Crvena jutra» (Rdeča jutra), ki ga je napisal Ive Siljan, bivši partizanski borec, pisatelj, publicist in več let ravnatelj časnikarsko-založniškega podjetja «Glas Istre», vzbuja izredno zanimanje ne le v Istri, pač po vsej Hrvatski. Gre pravzaprav za prvi «partizanski roman», ki govori o dogajanjih v Istri, gre pa tudi za hrvatsko literarno delo, v katerem avtor uporablja tudi italijanščino, slovenščino in razne dialekte, ki so v rabi v Istri.

Doslej je Siljan napisal in objavil že več novel, dramo «Vraga na putu», razne eseje in komentarje, ter dva romana in sicer roman «Dva susreta», ki je izšel leta 1957, ter roman «Crvena jutra», o katerem je sedaj govor.

Prav gotovo bo ta roman vzbudil še veliko zanimanja ne le pri starejši generaciji, pri bralcih iz vrst bivših partizanov, pač pa tudi pri mladih ljudeh. Delo je najprej izdala «Istarska naklada» v Pulju, sedaj pa roman «Crvena jutra» izhaja v italijanskem prevodu v italijanskem dnevniku «La Voce del Popolo» na Reki z naslovom «Buongiorno libertà».

Pred dnevi smo se srečali z avtorjem, s pisateljem Ivom Siljanom v njegovem rojstnem kraju, v Marčani, kjer se je kaj rad razgovarjal z nami o sebi, o svojih delih in tudi o bodočnosti.

«Takoj bi rad podčrtal, da sem roman «Crvena jutra» nosil v sebi že dolgo let. Rodil sem se v Marčani, v vasi kakih 15 km od Pulja leta 1929 in star sem bil komaj 15 let, ko sem že nosil uniformo, seveda partizansko. Zelo živo sem doživljal novejšo zgodovino Istre. Boril sem se v prvem bataljonu istrske brigade «Vladimir Gortan» skupno s Hrvati, Slovenci in Italijani, pa tudi skupno z ljudmi drugih narodnosti. Po končani vojni sem po svojih močeh na raznih položajih prispeval k gradnji nove družbe, seveda vedno v Istri, v moji Istri, ki jo imam zelo rad.

«Že v partizanih sem začel pisati in sicer v raznih partizanskih publikacijah. Samo ob sebi se razume, da sem s tem nadaljeval po osvoboditvi kot publicist in kot pisatelj. Kot sem že rekel, je bilo delo «Crvena jutra» že dolgo let v meni. V kratkem uvodu k romanu si postavljam vprašanje, namreč če je po tolikih letih vredno oživiti spomine iz vojnih časov, spomine, ki so sicer obledeli, ki pa niso pozabljeni, kajti pogosto se mi porajajo spet živi v dolgih nočeh brez sna. In tedaj se mi v nekakšnem dremotnem stanju zvrstijo pred očmi številni dogodki, začenši z mojim dragim prijateljem in vojnim tovarišem Mariom Valićem, ki mi je smrtno ranjen pod šotorom, ki je bil spremenjen v bolnišnico, s komaj slišnim glasom rekel: «Ive, umiram. Če ostaneš živ in ko se bo vse to končalo, stopi k moji mami Mariji in ji povej, da sem jo imel zelo zelo rad...».

«In res, to knjigo sem posvetil svojemu mlademu vendar že velikemu junaku Mariu Valiču. Pa ne le njemu, tudi tolikerim drugim borcem, znanim in neznanim junakom iz tistih dolgih partizanskih kolon, ki so jih sestavljali Hrvati, Slovenci, Italijani, svojim soborcem, ki so v boju izgubili življenje ali ki so tudi dočakali svobodo in zmago nad fašizmom, nad okupatorjem.

«Vsebina romana, ki so ga mnoki kritiki označili kot prvi roman o partizanskem boju v Istri, je zelo preprosta. Glavni protagonisti te istrske zgodbe so trije: Zvane, Sip in Anica. Zgodba se začenja le nekaj dni pred kapitulacijo Italije med 8. septembrom 1943 in se nadaljuje vse do osvoditve naše dežele, nakar se nadaljuje še v dobi ango-ameriške okupacije, do dokončne priključitve Istre k Jugoslaviji, do obnovitve Pulja, puljske ladjedelnice Uljanik in drugih tovarn, na vrsto pridejo še razni konflikti, ki se nujno porajajo pri gradnji nove družbe. Vsi trije protagonisti tega romana so ostali pravzaprav brez svojih mladih let. Mladosti niso imeli, je niso doživeli. Njihovo mladost je zadušila vojna. Toda vsi trije so bili angažirani v neprestanem boju za obnovo dežele, za priključitev k Jugoslaviji, v gradnji novih odnosov. In šlo je tudi za hude boje, kajti vsak napredek zahteva žrtve. Vojna, partizanska borba, je le osnova mojemu romanu. Vojna pa je najstrahotnejša stvar, kar si jih je mogel človek izmisliti. In to skušam v svojem romanu dokazati, kajti tudi danes, 30 let po končanj drugi svetovni vojni, je svet v nevarnosti pred novo katastrofo, še več ves ta čas smo priča neprestanj napetosti, neprestanim večjim in manjšim vojnam drugod po svetu.»

Pisatelj Ive Siljan

«Siljan, kaj je tisto, kar dela vaš roman tako aktualen, tako zanimiv?»

Morda zato, ker z opisovanjem konkretnih dogodkov, ki so se pripetili v Istri, opisujem resnično zgodovino dežele, kjer že stoletja živijo drug ob drugem Hrvati, Slovenci in Italijani. In prav to medsebojno prepletanje navad, kultur, jezikov, vse to bogati to našo deželo. In to je sporočilo, ki ga dajem posebno mladim ljudem, da bi znali ceniti in upoštevati te velikanske vrednote. Zelo sem zadovoljen, da je italijanski dnevnik «La Voce del Popolo» z Reke začel pred nedavnim objavljati roman. Še več, prav v teh dneh sem dobil veliko pisem, v katerih mi čitatelji čestitajo za tisto sporočilo, ki sem ga že omenil in ki izhaja iz moje zgodbe. Še posebej pa sem bil zadovoljen nad tem, kar mi je pisal italijanski pisatelj Fulvio Tomizza, kateremu sem moj roman poslal. Odpisal mi je in v pismu povedal, da je roman prebral z velikim zanimanjem in da je zelo zadovoljen, ker vsak protagonist romana govori v svojem jeziku. Poleg anonimnih osebnosti se v knjigi vidijo tudi znani junaki, bivši borci, kot so Joakim Rakovac, Toni Bičić, Pino Budicin, Augusto Ferri in mnogi drugi.

«In kakšni so tvoji načrti za bodočnost?»

«V kratkem bom skušal uresničiti nekaj svojih starih načrtov. Le redek je tisti, ki ve, da je v mojo rojstno vas v Marčano prišla v 16. stoletju večja skupina Italijanov iz Karnije. Naselili so se tu kot kmetovalci in obrtniki, predvsem kot kovači in trgovci. Od teh se je nekaj družin ohranilo vse do danes. Tu so na primer Gonan, Deprato in drugi. V kratkem nameravam v Karnijo, da bi temeljiteje proučil izvore teh ljudi in razloge, zakaj so se v šestnajstem letu preselili v Istro. V načrtu imam namreč roman, ki bo zelo verjetno nosil naslov «Grof Monte Kristo u Marčani». Vsebina? Leta 1922 je prišel v Marčano mlad fašist v družbi svojih pajdašev. V govoru, ki ga je imel sredi trga, je zatrjeval, da fašistična Italija prinaša novo kulturo, nov jezik in da je treba staro krajevno kulturo opustiti, izbrisati. Neki stari domačin se je ob tem spomnil, da ima doma roman «Grof Monte Kristo», seveda v hrvaščini. Govor mladega fašista ga je spravil nekoliko iz tira. Mož je odhitel domov ter roman v hrvaščini skril pod opeko, kjer je knjiga ostala vsedo konca druge svetovne vojne, do osvoboditve. Roman bo prikazoval tudi žrtve, ki jih je istrsko ljudstvo, Hrvati in Italijani, moralo prenesti, da je zaživelo svobodno. To je moja stara ideja, ki jo bom verjetno v kratkem izpeljal.»

E. O.

Patronat KZ - INAC svetuje

Kmečko invalidsko pokojnino more nadomestiti delavska

Vprašanje: *«Star sem komaj 58 let, vendar imam že probleme s pokojninskimi zadevami, pravzaprav je vse skupaj prišlo nepričakovano, zato ne vem, kako naj se ravnam. V mladih letih sem delal pri gospodarju, nato pa sem začel delati doma na kmetiji in tudi plačujem kmečko zavarovanje. Sam sem si plačal tudi delavske prispevke, da sem dosegel 15 let in čez dve leti bi moral dobiti pokojnino. Pred kratkim pa sem imel precej hudo operacijo in sedaj skoraj ne morem več delati, tako da bi lahko vprašal za invalidsko upokojitev. Rad bi vas vprašal za naslednji nasvet: lahko zahtevam invalidsko pokojnino ali je bolje, da čakam še dve leti na delavsko? Kakšna je razlika?»*

P. F.: Zelo sem vesel vašega pisma. Ko obstajajo dvomi, je treba skrbno pretehtati vso zadevo in najti pravo rešitev. V vašem primeru pa ni dileme in se lahko otresete vseh pomislekov.

Res je sicer, da lahko zavarovanec uživa le eno samo neposredno pokojnino pri zavodu INPS, vendar pa ugodnejša pokojnina odvisnih delavcev nadomesti kmečko pokojnino. Specifično vi lahko brez skrbi vložite prošnjo za invalidsko upokojitev in v primeru pozitivnega izida, bo to kmečka pokojnina, ker so vaši zadnji prispevki dozoreli pri tem posebnem skladu INPS. Čez dve leti, ko boste dopolnili šestdeset let, pa boste lahko na osnovi petnajstletne pokojninske dobe odvisnih delavcev uveljavili starostno pokojnino. Ker je ta minimalna pokojnina nekoliko višja od kmečke invalidske pokojnine, bodo avtomatično preklicali kmečko pokojnino od tistega trenutka dalje. Kmečke prispevke boste nato dodali na delavsko pokojnino po petinšestdesetem letu starosti, vendar pa verjetno ne boste deležni poviška in bo pokojnina ostala minimalna.

Dnevni odtegljaj na družinski pokojnini

Vprašanje: *«Pred štirinajstimi dnevi ste obravnavali moje vprašanje in ste rekli, da mi ne smejo na delu jemati odtegljajev, ker dobivam pokojnino po možu. Na delu pa ne znajo ničesar in mi še naprej zadržujejo razliko med družinsko pokojnino in minimalno pokojnino. Kaj naj storim?»*

M. S.: Najbolje bo, da se zglasite v naših uradih in prinesete na vpogled vso dokumentacijo od likvidacijskega prospekta družinske pokrajine do vseh kartončkov s periodičnimi poviški. Le tako bomo lahko točno ugotovili, koliko vam dolguje delodajalec. Družinska pokojnina ni bila nikoli podvržena dnevnim odtegljajem, delovno novost pa uvaja lanskoletni finančni zakon, ki določa, da se od 1. januarja 1981 dalje zaposlenim družinskim upokojenkam odteguje na plači znesek, ki odgovarja fiksnim poviškom od leta 1976 dalje. Če nam delodajalec zadržuje celotni znesek, ki presega minimalno pokojnino, ni to pravilno, preveriti pa je tudi treba, od kdaj zadržujejo dnevne odtegljaje.

ZDRAVNIKOVO MNENJE

Vnetja obnosnih votlin

Včasih gre za samostojne bolezni, včasih za komplikacije

Med prehladnimi obolenji, tipičnimi spremljevalci hladnih zimskih mesecev, ima sinusitis, to je vnetje obnosnih votlin, zagotovo posebno mesto. Obnosne votline obkrožajo z vseh strani nosno votlino, ki je še posebno izpostavljena vdoru hladnega zraka. Z vdihanim zrakom pa prihajajo po tej poti v organizem tudi najrazličnejše kužne klice. Nad nosnim korenom imamo par čelnih votlin (frontalni sinusi), v zgornji čeljustnici par čeljustnih votlin (maksilarni sinusi), vmes pa še sitki (etmoidalne celice) ter votlino v zagozdnici (sfenoidalni sinus). Vnetje lahko prizadene eno samo votlino, lahko vse votline ene strani (polisinusitis) ali pacelo vse sinuse (pansinusitis). Vzroki akutnega vnetja so predvsem lokalni. Predvsem nevarne so vse infekcije v zgornjih dihalnih poteh, zlasti v nosu.

Redkeje se infekcija zanese po krvi. Često obolenje spremlja kako drugo infekcijsko bolezen kot npr. gripo, ošpice, norice, škrlatinko itd.

Tudi vsi procesi, ki ožijo nosno votlino kot npr. nepravilna ukrivljenost nosnega pretina, tujki, polipi in druge tumorozne mase v nosu, imajo za posledico moten odtok sekreta iz nosne votline. Sekret zastaja in predstavlja ugodno gojišče za najrazličnejše bolezenske klice.

Poseben dejavnik pri nastanku vnetja je tudi alergija, ki je v današnjem svetu vse pogostnejše obolenje. Spodnja stena maksilarnega sinusa pa je v tesni zvezi tudi z nekaterimi zobmi, zlasti s podočnjaki, ki često segajo v sam sinus. Če tak zob izderemo, odpremo direktno pot infekciji, še huje pa je, če nam drobec korenine zdrkne v sinus.

Poleti pride pogosto do vnetij pri kopanju v umazani vodi. Ne smemo pa pozabiti niti na prirojene motnje odpornosti sluznice dihalnega trakta, kar se odraža v pogostih vnetjih, ki prizadenejo tudi sinuse.

Ločimo lokalne in splošne bolezenske znake. Bolnik ima običajno povišano temperaturo, se slabo počuti in nima apetita. Tudi osnovni laboratorijski izvidi se nekoliko razlikujejo od normale. Stopnja prizadetosti je odvisna od napadalnosti in strupenosti klice, od konstitucije in splošne odpornosti bolnika, pa tudi od njegove starosti. Medtem ko pri odraslem prevladujejo lokalni znaki kot glavobol, gnojna sekrecija iz nosa ter težave pri dihanju, so pri otroku često v ospredju splošni znaki, tako da je otrok v celoti hud bolnik. Bolečine naj bi bile najmočnejše predvsem v področju prizadetega sinusa, često pa izžarevajo tudi v zatilje, v vrat, pogosto bolijo tudi zobje. Po navadi je glavobol najmočnejši zjutraj. Pri otroku kaže obolenje določene značilnosti. Sinusi so pri majlnem otroku šele v razvoju. Dojenček ima v zasnovi šele etmoidalni in maksilarni sinus, sfenoidalni se razvije po 10. letu, čelni pa šele med 10 in 14. letom. Otrok s sinusitisom je često zelo prizadet in to tem bolj, čim mlajši je. Muči ga vročina, je nerazpoložen, odklanja hrano, često se pridružijo še prebavne motnje. Pogosto je vneto tudi grlo, pa tudi sapnik in bronhialno vejevje, ne tako redko pa se pridruži še pljučnica.

Otroški sinusitis često spremlja kašelj, ki nas spominja po svoji intenzivnosti na oslovski kašelj. Glavobol se pojavi pri otroku redko, po navadi šele po 4 letu starosti

Obolenje samo nam po navadi ne dela posebnih diagnostničnih težav. Pri tem nam pomagajo rentgenske preiskave, v nejasnih primerih pa lahko prizadeti sinus tudi punktiramo

Nezdravljeno vnetje pa je lahko tudi nevarno. Infekcija se lahko širi v okolico, prizadene kost, razširi pa se tudi do samih možganov, kar je lahko za bolnika usodno. Zato moramo bolezen čimprej in zelo energično zdraviti. Danes imamo v antibiotikih najboljšega pomočnika, tako da bolnika le še poredko prizadenejo komplikacije ali celo kroničen potek.

Za lokalno pomoč priporočamo kapljice, ki zmanjšujejo oteklino sluznice in pripomorejo k boljšemu odtekanju sekreta. Kapljice imajo boljši uspeh od tablet s podobnim učinkom. Seveda pa lahko jemljemo ta sredstva le kratek čas. Pri hudih in trdovratnih primerih skušamo s punkcijo odstraniti čim več gnoja, sinus lahko pri tem tudi izperemo. Pri najbolj trdovratnih primerih, zlasti če je bolezen že prešla v kroničen stadij, pa je včasih potrebna tudi operacija. Posebno pogjavje predstavlja alergična oblika vnetja, kjer se bomo težav rešili le, če bomo uspeli vplivati na osnovni vzrok, kar pa je ponavadi bistveno težje kot pri ostalih oblikah sinusitisa.

dr. R. R.

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV
Prvi kanal

9.55 Zimski športi: Svetovni pokal v smučanju
12.30 Šolska vzgoja: Pri izvoru cirilice
13.00 Hišna beležnica
13.30 Dnevnik
14.00 Neki Harry Brent, 5. del
14.30 Danes v parlamentu
14.40 Kako delujem jaz?
15.00 Šolska vzgoja: Življenje živali
15.30 Športne kronike: Zimski športi, Svetovni pokal v smučanju
16.00 Dnevnik 1 — Kronike: Sever kliče Jug — Jug kliče Sever
16.30 Trije vnuki in majordom, TV film Angel v družini
17.00 Dnevnik 1 — Flash
17.05 Neposredni prenos s tvojo anteno
17.10 Otok zakladov, risani film Neposredno — dopisništvo, aktualnosti, predstave
17.45 The Jackson five — risanka
18.30 Programi pristopanja
18.50 Daniel Boone — TV film Pustolovci
19.45 Almanah
20.00 Dnevnik
20.40 Tam tam, Aktualnosti Dnevnik 1
21.30 Fred in Ginger: čas plesa «Carioca» — film
23.05 Dnevnik, Danes v parlamentu, Vremenske razmere

Drugi kanal

12.30 Opoldanski program
13.00 Dnevnik 2 — Ob 13. uri
13.30 Šolska vzgoja: Dan v...
14.00 Popoldan, dnevna rubrika Mnenje Gaspareja Bardellinija Amideia
14.10 Zadeva Stavisky, zadnji del TV nadalj.
15.25 Šolska vzgoja: Pozimi na višini 8250 Program za mladino
16.00 Mladi in zgodovina, TV film Pogumen fant Čebelica Maja — risanka
16.55 «Il conte di Montecristo», 1. del
17.45 Dnevnik 2 — Flash
17.50 Dnevnik 2 — Večerne športne vesti Iz parlamenta
18.05 Danes: Stereo 2, tedenska oddaja o glasbi
18.50 Osvajanje Divjega Zahoda, TV nadalj. Sovražnik — 1. del Napoved vremena
20.40 Portobello — petkov trg
21.55 Vittorio Bachelet, dok. oddaja Pred dvema letoma in sicer 12. februarja, 1980 so rdeče brigade umorile sredi Rima prof. Vittoria Bacheleta, podpredsednika vrhovnega sodnega sveta. Danes bo druga mreža italijanske televizije oživila lik tega izrednega človeka, ki je znal svoja verska občutja zelo dobro uskladiti tudi z znanostjo, bil je namreč veren katoličan in velik znanstvenik.
22.50 Dvojno življenje Henryja Phyfeja — 9. del TV nadalj.
23.20 Dnevnik 2 — Zadnje vesti
23.45 Šolska vzgoja: Handikapirani v svetu

Tretji kanal

17.00 Vabilo: Prazniční dnevi
17.40 Quegli animali degli italiani
18.15 Zadnje letalo za Benetke
19.00 Dnevnik 3
19.35 Težka solidarnost: Chiaromonte
20.05 Šolska vzgoja: Deset otroških zgodb
20.40 Vse o... Turiju Ferriju
21.50 Storie di gente senza storia
22.25 Dnevnik 2

JUGOSLOVANSKA TV
Ljubljana

9.55 - 12.25 Schladming: Veleslalom za moške, 1. in 2. tek
16.15 Veleslalom za moške, posnetek iz Schladminga
17.25 Poročila
17.30 Kaj je novega na podstrešju, otroška serija
čreci1255 bm bm bm bm bm bmbm
18.00 Radenci 82, glasbena oddaja
18.30 Obzornik
18.45 Človekovo telo: Biološki način življenja
19.15 Risanka
19.45 TV in radio nocoj
19.26 Zrno do zrna
19.30 TV dnevnik
20.00 A. Marodič: Valič. Prisilno mrtev
20.50 Ne prezrite
21.05 Ti dnevi, ta leta: Filmska kronika 1951, 1. del dok. oddaje V nocojšnji oddaji bomo pregledali nekatere dogodke iz leta 1951, to se pravi iz dobe nagle graditve nove Jugoslavije. V Ljubljani so tedaj končavali gradnjo nove radijske postaje, seveda sedanje stare postaje, v raznih tovarnah širom Jugoslavije so začeli izdelovati nove proizvode, na primer plastične snovi v Jugovinilu, v tovarni letal pa že lovsko letalo «S-49». Tega leta so pri Dolnji Lendavi vrtalci nafte postavili rekord v globinskem črpanju, itd., itd.
21.50 Poročila
21.55 Spremljajmo, sodelujmo!, športna oddaja
22.05 Nočni kino: Zlata kočija, francosko-italijanski film

Koper

13.30 in 15.30 Odprta meja

V današnji Odprti meji bodo na sporedu med drugim še naslednji prispevki:
TRST — Stavka na slovenskih šolah
TRST — Nastanek krožka «Istria»
GORICA — Občinski davek na cestne prehode
GORICA — Predstavitev knjige Alda Rupla
GORICA — Stavka avtoprevoznikov
TRST — Atletika v zamenjstvu Intervju z Igorjem Koroščem
Pa še kulturna napoved Prešernovih proslav in napoved športnih dogodkov

16.00 Serijski film
17.00 Rezervirano za najmlajše
17.30 Drsanje: Lyon, Evropsko prvenstvo
18.15 Smučanje — Svetovno prvenstvo: Veleslalom moški
19.30 Aktualna tema
20.00 Risanke
20.15 TV D — Stičišče
20.30 Beg k slavi — film
21.50 TV D — Danes
22.00 Visoki pritisk, glasbena oddaja
22.40 Drsanje: Lyon Evropsko prvenstvo Ob koncu TV D — Danes

Zagreb

18.25 Kronika občine Reka
18.45 Dve žetvi, dok. oddaja
19.30 TV dnevnik
20.00 Potovanje Charlesa Darwina, serijski film
21.05 V. Majakovski: Stenica, zabavna oddaja

ŠVICA

18.00 - 18.15 Program za otroke in za mladino
18.50 That's Hollywood
19.10 Teledring, nagradno tekmovanje

TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Almanah: Tri slovenske sestre: 130 let Družbe sv. Mohorja; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Svet se vrti počasi; 10.10 Koncert; 11.00 - 11.20 Oddaja za srednjo šolo; 11.30 Poldnevniški razgledi; Literarni listi; 12.00 Na goriškem valu: Beležka; 13.20 Četrtkova srečanja (ponovitev); 14.10 Otroški kotiček; Kje je napaka?; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Ivan Tavčar — «Visoška kronika» — 1. del; 15.00 Odtrgana kulisa; Film in filmska glasba; 16.00 Svet za obzorjem; 17.10 Ritmi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.40 Kako ti je ime?; 18.50 Priljubljeni motivi. 16.55 Izletnik; 17.00 Blues feeling; 17.32 Petkov koncert.

KOPER
(Slovenski program)

6.30, 7.25, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.37 Kinospored; 13.40 Objave; 13.45 Glasba in zanimivosti ter reportaže; 14.00 Napoved sporeda; 14.03 Glasbene želje poslušalcev; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasba po željah; 16.00 Zapojmo in zaigrajmo; 16.18 Minute s skupino ABBA; 16.30 Primorski dnevnik; 16.45 Zabavna glasba; 17.00 Aktualna tema; 17.33 Pesmi in plesi naših narodov.

KOPER
(Italijanski program)

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.15 Koledarček; 8.45 Knjige v izložbi; 9.00 Štirje koraki; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Z nami je...; 10.32 Glasbeni prostor; 10.45 Mozaik, glasba in nasveti; 11.00 Kim, svet mladih; 11.32 Več kot ena pesem; 12.05 Glasba po željah; 15.00 Danes govorimo; 16.00 Kultura in družba; 16.10 Glasba, glasba; 16.32 Crash;

RADIO 1

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.00 - 8.45 Glasbena kombinacija; 9.02 - 10.03 Radio tudi jaz 82; 11.10 Takoj se vrnem; 11.34 Radijska priredba; 12.03 Ulica Asiago Tenda; 13.25 Poštna kočija; 13.35 Master; 14.28 Šolska vzgoja; 15.00 Popoldanska srečanja; 16.00 Il Paginone; 18.05 Zvočna kombinacija; 18.30 Globetrotter; 19.30 Radio 1 — jazz 82; 20.00 Vragov smeh; 20.30 Vrtiljak; 21.00 Simfonični koncert; 23.10 Telefonski klic.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci!; 7.30 Z radiom na poti; 8.05 Za šolarje; 8.35 Otroške igre; 8.50 Naši umetniki mladim poslušalcem; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe; 13.00 Iz naših krajev in iz naših sporedov; 13.20 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam...; 13.50 Človek in zdravje; 14.05 Dve hrvaški rapsodiji za violino in komorni orkester; 14.25 Naši poslušalci čestitajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Napotki za turiste; 15.50 Radio danes, radio jutri; 16.00 Vrtiljak; 17.00 Studio ob 17. uri; 18.00 Pojemo in godemo; 18.30 S knjižnega trga; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Vsa zemlja bo z nami zapela; 20.00 Uganite, pa vam zaigramo...; 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.30 Radi ste jih poslušali; 23.05 Lirični utrinki; 23.10 Petkov glasbeni mozaik; 00.05 - 4.30 Nočni program — glasba.

ZSKD OB DNEVU SLOVENSKE KULTURE

REZIJA MA, TI SI MAKOJ MA

večer sodobne rezijanske poezije in glasbe
retrospektivna razstava AVRELIJA LUKEŽIČA
slavnostni govornik: KLAVDIJ PALČIČ

KULTURNI DOM, NEDELJA, 7. FEBRUARJA
ob 16. uri otvoritev razstave
ob 17. uri prireditev

ZSKD za mlade (po duhu)

OKROGLE OD PREŠERNA DO ŠIFRERJA

večer pesmi in ne,
ki jih poslušamo stojè in sedè

TOZD LOPOVI
«NOVA PISARIJA»
STOJAN COLJA
SILVIJ KOBAL
ANDREJ ŠIFRER

V baru KULTURNEGA DOMA danes, 5. februarja, ob 20.30.
(Vstop NI brezplačen).

KD JOŽE RAPOTEC Prebeneg

organizira danes, 5. t.m., ob 20.30 v srenjski hiši

KULTURNI VEČER

na katerem bodo nastopili člani PD Slovenec - Boršt z mešanim pevskim zborom in veseloigro «ŠTORJE UED LEGANJA»

Šolske vesti

Jutri, 6. februarja, ob 10.45 bo na liceju «France Prešeren» v Trstu Prešernova proslava, na kateri bodo nastopili dijaki z glasbenim sporedom. O pomembnosti tega spominskega dne bo spregovoril prof. Silvo Fatur.

Prosveta

KD Rdeča zvezda — Salež obvešča, da se jutri, 6. t.m. začenjajo redne vaje mladinske folklorne skupine in plesnega tečaja. Urnik ostane nespremenjen.

KD Kraški dom Repentabor vabi člane in prijatelje na 6. redni občni zbor, ki bo danes, 5. februarja, ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju v domu Albina Bubniča v Repnu.

Čestitke

Danes praznuje 87. rojstni dan AMALIJA CASTELLANI. Mnogo sreče in zdravja ji želi sin Egidio z družino.

Danes praznuje 87. rojstni dan AMALIJA CASTELLANI. Obilo zdravja in sreče ji želijo sin Avgust z ženo Marijo, vnukinji Alenka in Marina ter pravnuka Aleksander in Pavel.

Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja na Tržaškem ozemlju izreka AMALIJI CASTELLANI ob njenem 87. rojstnem dnevu iskrene čestitke. Čestitkam se pridružuje KD Rovte - Kolonkovec.

Včeraj-danes

Danes, PETEK, 5. februarja
AGATA

Sonce vzide ob 7.22 in zatone ob 17.16. — Dolžina dneva 9.54. — Luna vzide ob 14.06 in zatone ob 4.54.

Jutri, SOBOTA, 6. februarja
DORA

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Alessia Kresevic, Paolo Colomban, Romina Fontanella, Cristina Bonazza, Sebastiano Canalaz, Christian Ferrara, Pier Paolo Furlani, Marzia Radoslovich, Gianluca Alessandri, Gianpiero Fabro.

UMRLI SO: 76-letna Carmela Sandrin vd. Stanco, 78-letna Elvira Zucco vd. Grassi, 56-letni Alessandro Purger, 79-letni Vincenzo Skerlavaj, 54-letni Giuseppe Bossi, 81-letni Oscar Brunner, 58-letna Amalfi Zambon por. de Castro, 89-letni Gustavo Gregori, 71-letni Milan Birsa, 83-letna Giuseppina Bursich vd. Sauco, 72-letni Bruno Damiani, 81-letna Rosa Ivancich vd. Gulli, 61-letni Nicolò Cocevar, 77-letni Antonio Muratore, 84-letna Amalia Paoletti por. Fabich, 73-letni Giovanni Cergol, 64-letna Antonia Sergatti por. Zupin, 71-letna Stefania Furlan vd. Lorenzi, 52-letni Pellegrino Manzutto, 85-letna Remigia Beck vd. Lapi, 74-letna Paolina Ruzzier vd. Delconte, 89-letna Francesca Blasina vd. Merkuza, 72-letna Maria Godina, 53-letna Nivea Bisiacchi vd. Declich, 76-letna Alice Vascon vd. Bertoli, 60-letna Giovanna Bartogna por. Bobiz.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiamonti 50, Zgonik in Milje
(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Ul. Oriani 2, Piazza Venezia 2, Zgonik, Milje.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 dalje)
Ul. Oriani 2, Piazza Venezia 2, Zgonik, Milje.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 21. do 8. ure tel. 732-627, predpraznična od 14. do 21. ure in praznična od 8. do 20. ure, tel. 68-441.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228-124; Bazovica tel. 226-165; Občine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje Zgonik: tel. 225-569; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

Gledališča

SSG
SSG v Trstu: v priredbi in režiji Jožeta Babiča predstavi Levstikovo delo **«Minister Gregor pa nič».**

Spored: DANES, 5. februarja, ob 9. uri na osnovni šoli **v Škednju** in ob 11. uri na osnovni šoli **pri Sv. Ani. JUTRI,** 6. februarja, ob 9. uri na osnovni šoli v Križu in ob 11. uri na osnovni šoli na Proseku.

ROSSETTI
Danes ob 20.30 (red prost) bo **Ljudsko gledališče iz Rima** predstavilo Rostandovo delo «Cirano de Bergerac». V abonmaju odrezek štev. 6. Rezervacije pri osrednji blagajni.

Koncerti

Società dei concerti (Tržaško koncertno društvo) — V ponedeljek, 8. t.m., bo na sporedu ob 20.30 v gledališču Rossetti koncert violinista UTA UGHIJA ob spremljavi pianista Narcisa Masija.

Kino

Ariston 16.00—18.00—20.00—22.00 «No nukes». Film - koncert.
Ritz 17.00 «Fracchia, la belva umana». Paolo Villaggio.
Eden 17.00 «La gatta da pelare». Pippo Franco, Daniela Poggi.
Grattacielo 16.30 «Il grande ruggito».
Fenice 17.00 «Il marchese del Grillo». Alberto Sordi.
Nazionale 16.00 «La vergine viziosa». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Cristallo 16.00 «Amore senza fine». Prepovedan mladini pod 14. letom.
Aurora 16.30 «La corsa più pazza d'America».
Moderno 16.00 — 22.00 «Innamorato pazzo». A. Celentano, O. Muti.
Fillodramatico 15.00 «Albergo a ore». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Capitol 16.30 «Culo e camicia». R. Pozzetto.
Vittorio Veneto 16.30 «Sesso profondo». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Mignon 16.00 «Pierino medico della SAUB».
Radio 14.30 «Club per apprendiste porno mogli». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Lumiere 16.30 «Dalla Cina con furore». Bruce Lee.

Razstave

Od ponedeljka razstavlja v Rosonijevi pasaži v galeriji D'Arte moderna slovenska slikarka po rodu iz Mavhinj, ki živi v Nabrežini. Njen umetniški priimek je Grace. Je to samonikla samorastnica, ki slika morje v ognju zatona in razne stare razglednice po naših kraških vaseh in drugih krajih. Razstava je odprta od 10. do 13. ure in popoldne od 17. do 20. ure.

KD F. Prešeren - Boljunec obvešča, da je razstava slikarja Stojana Zafreda iz Divače odprta vsak dan od 17. do 19.30, ob nedeljah pa od 10. do 13. ure, do vključno 14. februarja v gledališču F. Prešeren.

Razna obvestila

ŠD Vesna priredi v soboto, 13. 2. od 20.30 do 4. ure v dvorani Ljudskega doma v Križu Pustni ples z ansamblom The Lords. Vstop z vabili, rezervacije miz vsak dan od 18. do 20. ure na sedežu društva.

V galeriji «Centro internazionale d'arte» v Miljah — Ul. Parini 17, bo v nedeljo, 7. t.m., ob 10. uri srečanje s poezijo v jeziku in narečju med Etto Di Paolo in Lauro Borghi Mestroni. Vstop prost.

Kulturno društvo Škamperle in Kulturno društvo Union prirejata PLES jutri, 6. februarja, ob 20.30 na stadionu «Prvi maj».

Družbenopolitične organizacije in krajevne skupnosti Vrabče bodo jutri, 6. februarja 1982 ob prazniku krajevne skupnosti odkrile spominsko obeležje na Škapinovi hiši, pred katero so dne 30. 12. 1943 nemški okupatorji ustrelili Sergeja Venturinija, komisarja 1. bataljona 19. SNO UB S. Kosovel, in Maksa Trobca in Džanija, borca istega bataljona, ter aktivistko Marijo Seražin.

K odkritju, ki bo ob 15. uri, vabimo vse prebivalce, borce in aktiviste NOV, še posebno pa borce 19. SNOUB S. Kosovel.

KRUT — Krožek za rekreacijsko udejstvovanje na Tržaškem sprejema prijave za PLAVANJE v bazenu v Strunjanu (začetek vaj 4. marca), do 16. februarja na sedežu krožka v Ulici Montecchi 6/IV. nadstropje (tel. 795-136) vsak torek in četrtek od 17. do 18. ure.

Zveza borcev VZPI - ANPI — Boljunec priredi ob 38. obletnici masovnega odhoda v partizane jutri, 6. februarja, ob 19. uri v hotelu Maestoso v Lipici, kulturno - družabni večer. Vabimo vse partizane, aktiviste in simpatizerje, da se prireditve množično udeležijo. Vpisovanje v kavarni Marije Žerjal v Boljuncu vsak dan, ter na sedežih sekcij sledečih vasi: Boršt - Zabrežec, Bazovica, Trebče, Občine in v Ljudskem domu v Križu.

Fotokrožek Trst 80 sporoča, da danes sestanek odpade. Prenese se na petek, 12. februarja, ob 20. uri v sejni dvorani v Ul. sv. Frančiška 20/11.

Ansambel TPPZ «Pinko Tomažič» bo danes zvečer, ob 20.30 imel redno vajo in pripravo na občni zbor, ki bo 19. februarja, ob 20.30.

Kolegici Marici Žerjal iz srca čestitamo ob rojstvu sina

JANA

Učitelji in ravnateljstvo šole «Oton Župančič»

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

PRODAM glasbeni instrument flicorno baritono (bombardino) po ugodni ceni. Telefonirati v opoldanskih urah na št. (040) 824451.

PRODAM autobianchi 112 elit, pet mesecev star. Telefonirati ob večernih urah na štev. (040) 229224.

PRODAM avto fiat 126 v odličnem stanju, prevoženih 22 tisoč kilometrov. Telefonirati na (0481) 882016 od 19. do 20. ure.

OBČINA DEVIN - NABREŽINA razpisuje javno selekcijo na osnovi listin in izpita - kolokvija za sprejem v službo ravnatelja za dobo 90 dni v Domu za ostarele «Bratov Stuparich» v Sesljanu. Predvidena mesečna netto plača znaša 648.000 lir. Zahtevani študijski naslov: doktorski naslov pridobljen na eni izmed naslednjih fakultet: fakulteta za književnost, filozofijo, pedagogijo in drugih leposlovnih usmeritev ter fakulteta za sociologijo, psihologijo in medicino. Ostali rekviziti: italijansko državljanstvo; kandidati ne smejo imeti več kot 35 let, razen izjem, ki jih predvideva zakon. Interesenti morajo predložiti prošnjo na navadnem papirju na Urad za stike z javnostjo in prevajanje (soba št. 20) najkasneje do 6. februarja 1982. Prošnji morajo priložiti naslednje dokumente: 1. doktorat; 2. potrdilo o službovanju z enakovredno kvalifikacijo v javnih ustanovah; 3. morebitne listine, ki dokazujejo pravico do prednosti, preference ali zvišanja starostne meje.

PRODAM 50-litrski hladilnik znamke triplex in peč na drva. Telefon (040) 756515.

NAVRGLA NAJ BI OBČINI 70 MILIJONOV LIR LETNO

Na vidiku je nova občinska taksa na vhode in izvoze z dvorišč

Ponekod so tako takso že aplicirali, v Gorici pa so doslej nanjo pozabili - Na občinskem ozemlju okrog osem tisoč takih prehodov

Spadolinijeva vlada se je lotila boja proti inflaciji in v prvi vrsti zahteva, da se teh navodil držijo javne, t.j. državne in krajevne ustanove. Zaradi tega je največ preplaha za Spadolinijevim prizadevanjem zajeziti inflacijo na ravni 16 odstotkov prav v javnih upravah. Vlada je namreč odrezala občinam in pokrajinam precej dotacij, ki so bile prej nekaj običajnega. Marsikje so občinske uprave protestirale in župani so vsaj nekajkrat poromali v Rim zahtevati višje dotacije. Vlada pa je občinam naročila naj v prvi vrsti spoštujejo vse predpise in naj raje uvedejo vse davke in takse, ki jih predvidevajo razni zakoni.

Na goriškem županstvu so se mnogi, ki vsak dan zahtevajo kak dokument o bivanju, državljanstvu, družinski ali rojstni list znašli pred nekaj dnevi pred žalostno a neizbežno podražitvijo teh listin. Doslej smo namreč plačevali za vsak dokument piškavih 70 lir. Ta cena je bila enaka že polnih dvajset let, kar je bilo že naravnost smešno. Sedaj pa je za podoben dokument treba plačati več kot 1.000 lir. To je vsekakor veliko, vendar bo na ta način občinska uprava vsaj krila stroške te službe in ne bo pri tem imela deficita. Enako je že nekaj let s službo za odnašanje smeti, s prodajanjem vode, metana in še z marsikatero drugo službo.

Sedaj pa se nam obeta nova občinska taksa, ki je nismo v Gorici plačevali, vsaj v zadnjih desetletjih ne. Gre za takso na vstope in izvoze z dvorišč na katere lahko pride voz ali avtomobil. Dovoljenja za te prehode dajejo občine in ponekod so na te prehode njih lastniki že plačevali stalno ali enkratno takso. Bilo je to odvisno od upraviteljev. V Gorici doslej tega ni bilo. Res je sicer, da je goriška občinska uprava že pred nekaj leti pričela misliti na uvedbo te takse. Zato so mestni stražniki že pred nekaj leti sestavili seznam vseh takih prehodov v mestu in tudi v predmestnih vaseh. Na goriškem županstvu pravijo, da je takih prehodov nad 8.000. Gre seveda za tiste, ki jih vsak dan uporabljamo, saj mnogi parkirajo avtomobile na dvoriščih, na podeželju pa so na dvorišču tudi kmečki vozovi in vse podobno. Nekateri imajo tudi več takih prehodov, zaradi tega bodo tudi več plačali.

Goriška občinska uprava bo najbrž vnovčila nad 70 milijonov lir letno na račun te nove takse. To bo sicer le kaplja v morju večmilijardnega proračuna, vendar pa bo tudi to pomagalo, da se bo izvlekla iz težav. Ljudje bodo seveda godrnjali, ko bodo dobili, najbrž že to jesen, na dom nove davčne obveznice. Upati bo le to, da bo tako vnovčen denar dobro uporabljen, ne pa zavržen.

Danes stavka na slovenskih šolah

Tudi na slovenskih šolah bodo danes šolniki stavkali. Sindikat slovenske šole v deželi Furlaniji - Julijski krajini se namreč pridružuje stavki, ki jo je oklical šolski sindikat CGIL - CISL - UIL za današnji dan s temi zahtevami:

a) sistematizacija prekariata;
b) rešitev neizpolnjenih obvez prejšnjih delovnih pogodb;
c) sklenitev nove delovne pogodbe 1982/84;
č) zakonski osnutek 2777 mora saniráti vprašanje nestalnega učnega osebja na slovenski šoli (člen 65) na enak način, kot predpisuje člen 64 za Nemce v Poadižju.

JUTRI V ŠTEVERJANU

V okviru Prešernove proslave tudi razstava fotografij

V priredbi kulturnega društva Briški grič, bo jutri zvečer, v društvenih prostorih na Bukovju, Prešernova proslava. Poleg tradicionalnega programa ob slovenskem kulturnem prazniku pripravljajo Števerjanci še razstavo fotografij Silvana Pittolija, na temo Sodobni Števerjanski obrazi ter razstavo fotografij Zdenka Vogriča o etnografskih značilnostih s področja Brd. Prireditev bo ob 20.30.

V SREDO ZVEČER V KULTURNEM DOMU

Uspela predstavitev zbornika o telesni kulturi v našem zamejstvu

Prireditev je popestril nastop pevskega zbora Danica z Vrha O tehnični plati najnovejše publikacije je spregovoril Franc Vecchiet, medtem ko je avtor prof. Aldo Rupel pojasnil, kako je zbornik nastajal

«Knjiga zasluži vso pozornost in priznanje že zaradi obravnavane tematike — saj gre za prvi obširnejši zapis o dejavnosti, ki ima v naših krajih, lahko rečemo, že stoletno tradicijo. Posebno vrednost pa ji daje sintetični prevod v italijanščini, ki pripadnikom večinskega naroda omogoča vpogled v našo stvarnost (in preteklost) na področju telesne kulture.» Tako je knjigo Telesna kultura med Slovenci v Italiji, prof. Alda Rupla, ocenil Franco Vecchiet, predstavnik Založništva tržaškega tiska, na predstavitvi, v sredo zvečer, v mali dvorani Kulturnega doma.

Pobudo za predstavitev je dalo Združenje slovenskih športnih društev v Italiji. Izid nove knjige je kajpak pomemben kulturni dogodek, posebnega pomena pa je tak dogodek v našem zamejskem prostoru. Tako bi lahko sodili tudi po številu obiskovalcev na prireditvi v sredo zvečer, kjer je bilo poleg predstavnikov raznih športnih društev opaziti kar lepo število navadnih bralcev in mladine.

Na prireditvi je najprej spregovoril, v imenu organizatorja, predsednik TO ZSŠDI Igor Komel, za njim pa je o najnovejši ediciji založbe ZTT spregovoril Franco Vecchiet ter obrazložil predvsem tehnično plat natisa ter omenil nekatere težave, ki so se pojavile v zvezi z izbiro tiskarne, zaradi česar je knjiga prišla na trg s precejšnjo zamudo.

«Kljub določenim pomanjkljivostim, saj gre šele za prvo tovrstno delo, pa predstavlja knjiga dragocen dokument, pričevanje, o pomenu in obsegu telesno-kulturne dejavnosti na Tržaškem, Goriškem ter v videmski pokrajini.»

Glavno besedo na prireditvi je kajpak imel avtor, prof. Aldo Rupel, ki je pojasnil, kako in v kakšnih okoliščinah je prevzel nalogo za sestavo zbornika ter kako je zbornik pravzaprav nastajal. Ob tem je opozoril tudi na težave (predvsem neurejenost arhivov) s katerimi se je srečeval med zbiranjem gradiva in njegovim podajanjem. Pri tem je upošteval kriterij, da mora biti knjiga napisana za širši krog bralcev. Nujno je torej izpadlo naštevanje podrobnosti pri posameznih društvih. Naj omenimo še, da je predstavitev knjige spremljal kraški kulturni spored z nastopom moškega pevskega zbora Danica z Vrha.

Zaradi nenadne smrti dr. Karla Šiškoviča, danes ne bo najavljenega predavanja v občinski dvorani v Špetru.

Ob isti uri se bomo poklonili njegovemu spominu.

Zveza slovenskih kulturnih društev

vabi v nedeljo, 7. t.m., ob 17. uri v goriški Kulturni dom na osrednjo proslavo ob dnevu slovenske kulture:

«Žive naj vsi narodi. . .»

Spored:
— nastop Sovodenjskega noneta;
— priložnostni govor Filiberta Benedetiča;
— kratki film Darja Frandoliča «Blisk v noči»;
— himnična monotragedija o Francetu Prešernu Ivana Mraka «Spoved lučnim bratom»;
— odprtje razstave ljubljanskega slikarja F. Zupeta Krištofa.

ZADRUŽNIKI NA 10. OBČNEM ZBORU V GORICI

Zadružništvo lahko prispeva k premostitvi gospodarske krize

Poročilo podpredsednika Radovana Plessinija - Samo v gradbeni panogi deluje 95 zadrug - Nerazumevanje za finančne težave ITE - Pozdrav zastopnika zadružne zveze Slovenije

V pokrajinski sejni dvorani so se zadružniki - člani Zadružne zveze (Lega Cooperative) pogovorili o svojem delu in problemih. Kongres, ki je deseti po vrsti, je odprl Silvino Poleto, udeležili pa so se ga med drugim tudi predsednik pokrajine Cumpeta, deželni svetovalec Ivan Bratina, predsednik pokrajinske gospodarske komisije Jože Cej, občinski odbornik Damjan Paulin, delegacija Zadružne zveze Slovenije in drugi.

V svojem poročilu je podpredsednik zveze Radovan Plessini uvodoma navedel porast števila zadružnih organizacij v razdobju 1970-1980 na Goriškem od 110 na 186, v deželi Furlaniji - Julijski krajini pa od 1088 na 1772. Te organizacije zajemajo naslednje panoge: potrošniške zadruge, kmetijstvo, delo, gradbeništvo, mešane zadruge, ribolov in prevoz. Najštevilnejše (75) so gradbene zadruge.

Plessini je poudaril, da zadružnih oblik dela pri sestavi zakonov, pri gospodarskih posegih in deželnem načrtovanju niso dovolj upoštevali, da se zadružno gibanje na pokrajinskem, deželnem in prihodnjem vsedržavnem kongresu predstavlja s predlogom, da prispeva k ublažitvi gospodarske krize v državi.

Poročevalec je visoko ocenil sodelovanje z Jugoslavijo in omenil skupno akcijo proti toči in proti steklini, poudaril pa je tudi vlogo pobratenih občin in krajevnih skupnosti.

Navedel je tudi nekaj konkretnih primerov delovanja zadrug in povedal, da so se konzumne zadruge bolje uveljavile v Tržiču kot v Gorici in da je stečaj gradbenega podjetja Porfirio spravil v težave nekatere gradbene zadruge. Omenil je delovanje zadružnega hleva v Sovodnjah in prispevek 40 milijonov lir iz goriškega sklada za proučevanje sistema namakanja v Števerjanu. Pripombe je navedel na račun odnosa javnih oblasti do zadruge ITE, ki s svojimi 350 delavci in delovišči na območju celotne dežele ne more dobiti kredita po ugodnih cenah za kritje primanjkljaja v znesku 3 milijard lir. Plessini je kritiziral tudi poročilo trgovinske zbornice, ki ne omenja zadružnega gibanja in zato tudi ne ustvarja ustreznih pogojev, da bi ga v javnosti razumeli in v tem okviru tudi razumeli položaj zadruge ITE.

V svojem pozdravnem govoru, ki je sledil glavnemu poročilu, je predsednik pokrajine Cumpeta poudaril zlasti vlogo zadružništva v gospodarskem razvoju. Omenil je posvet o podjetjih z javnimi udeležbami, ki ga je navdal z zmernim optimizmom, saj obstaja nahlo upanje, da bodo krizo v velikih podjetjih postopoma premagali in s tem tudi krizo v Italcantieri v Tržiču. Svoj govor je Cumpeta sklenil z upanjem, da predstavlja zadružništvo alternativno priložnost za izhod iz gospodarske in družbene krize.

Vodja delegacije Zadružne zveze Slovenije Uroš Janko pa je v pozdravnem govoru poudaril krepitev zadružnega gibanja v svetu. To gibanje se danes v Sloveniji usmerja v večje pridelovanje hrane. Z zadovoljstvom je sprejel krepitev italijansko-jugoslovanskega sodelovanja in dodal, da se z zadružništvom lahko še izboljša in poveča, ne samo na področju blagovnih tokov, ampak tudi v izmenjavi tehnologije.

Spregovoril je še zastopnik deželnega odborništva za zadružništvo Luciano Pelloso.

Po zborovanju je zadružna klet iz Krmina vse navzoče pogostila z izvrstnim kabernetom 1979, ki je na vinskem sejmu v Ljubljani prejel naslov šampjona, se pravi, da je to vino iz krminske kleti med črnimi bilo najboljše.

Nov (peti) primer stekline

Iz urada goriškega pokrajinskega živinozdravnika so včeraj sporočili, da so ugotovili nov primer s steklino okužene živali. Steklo lisico (gre že za peti primer obolele živali) je 25. januarja ustrelil Ivan Humar iz Števerjana, Križišče 6.

Steklina je torej že krepko prisotna na območju goriške pokrajine, kjer se lovci trudijo, da bi jo kar se da zajezili, predvsem z odstrelom lisic in klateških živali. V nedeljo nameravajo lov na lisico prirediti na območju Doberdoba, Jamelj in Ronk, pa tudi v nekaterih drugih loviščih.

PREDAVANJE NA POKRAJINI

Podtajnica Magnani Noya danes v Gorici o družinskih posvetovalnicah

Podtajnica za zdravstvo v Spadolinijevi vladi, poslanka Maria Magnani Noya, ki pripada socialistični stranki, bo danes popoldne, ob 18. uri, predavala v Gorici o družinskih posvetovalnicah. Predavanje bo v dvorani pokrajinskega sveta, prireja ga kulturno društvo «Gaetano Salvemini». Po njenem uvodnem predavanju bo debata o tem vprašanju, ki je vzbudilo in vzbuja toliko zanimanja in nerazumevanja s strani nekaterih konservativnih krogov.

V goriškem avditoriju bo danes zvečer ob 21. uri koncert kantavtorja Angela Baiguere, ki je mladi publiki zelo znan tudi kot bivši košarkar prve lige. Sedaj se je košarki docela odpovedal, bavi se samo s pesmijo in koncerti.

PREMOSTITVENI KREDITI ZA ZADRUGE

UPRAVNI SVET ERSA ODOBRIL ZA 2,5 MILIJARDE LIR JAMSTEV

S posojilom naj bi zadruge odplačale članom vrednost pridelkov ter poskrbele za nabavo materiala za predelavo in komercializacijo

Upravni svet deželne ustanove za razvoj kmetijstva (ERSA), ki ima sedež v Gorici, je na zadnji seji odobril za okrog 2,5 milijarde lir kreditnih jamstev v korist živinorejskih, sadjarskih in drugih kmetijskih zadrug iz naše dežele. Z dodelitvijo kredita omenjenim gospodarskim ustanovam, naj bi omogočili njihovo nemoteno poslovanje. Z denarjem bodo namreč zadruge v doglednem času lahko plačale članom vrednost oddanih pridelkov ter poskrbele za nabavo nujno potrebnega materiala za predelavo in komercializacijo pridelkov.

Na zadnji seji upravnega sveta deželne ustanove za razvoj kmetijstva so nadalje sprejeli tudi sklep glede realizacije načrta o sodelovanju med deželnim centrom za umetno osemenjevanje ter kmetijskim posestvom «Marianis» pri kraju Palazzolo dello Stella. Posestvo, ki ga zdaj upravlja ERSA in kjer imajo okrog 1000 glav govedi, naj bi že v bližnji prihodnosti dali v najem omenjenemu centru, kakor smo že pred dnevi poročali.

Upravni svet ustanove ERSA je na seji sprejel še dva druga sklepa finančnega značaja. Tako je odobril izplačilo denarnega prispevka Združenju kmečkih družin za vodenje tečajev strokovnega izobraževanja za mlade kmetijske proizvajalce ter odobril višji strošek izgradnje področnega centra za strokovno izobraževanje v Tolmeču.

Izlet Štandrežcev v Sovjetsko zvezo

Štandrežci gredo na osemdnevni izlet z letalom v Leningrad in Moskvo. Odpotujejo v nedeljo 13. junija, vrnejo se 20. junija t.l. Z avtobusom se bodo odpeljali do Milana, kjer se bodo vkrcali v letalo, ki jih bo popeljalo v Leningrad. Tri dni si bodo ogledovali Leningrad in njegove znamenitosti. Zatem se bodo v nočnih urah podali s spalnikom v Moskvo, kjer ostanejo tri in pol dni. Tudi tu si bodo ogledali razne znamenitosti, na programu je tudi večerna gledališka predstava. Osmi dan se bodo z letalom spet vrnili v Milan. Cena izleta je 700.000 lir. V ceni so vračunani vsi prevozi ter polni penzioni in cene izletov po obeh mestih ter razne vstopnice.

Vpisujejo odborniki kulturnega društva «Oton Župančič» v Štandrežu v Domu Andreja Budala v večernih urah, ko so tam pevske vaje.

Iz dela rajonskih svetov

Rajonski svet za svetogorski okraj in Placuto se bo sestal danes v petek, 5. t.m. Razpravljal bo o določitvi območja zgodovinskega jedra Gorice ter o nekaterih drugih vprašanjih. Seja bo ob 20.30 v prostorih v Ulici Orzoni 56.

Kino

Gorica
VERDI 18.00—22.00 «Fracchia la belva umana». P. Villaggio in A. Mazzamauro. Barvni film.
CORSO 17.15—22.00 «Il tempo delle mele». C. Brasew in F. Fosey. Barvni film.
VITTORIA 17.00—22.00 «Il grande amplesso». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič
EXCELSIOR 18.00—22.00 «Fracchia la belva umana».
PRINCIPE 18.00—22.00 «Non entrate in quella casa».

Nova Gorica in okolica
SOČA 18.00—22.00 «Diamantni rez». Ameriški film.
SVOBODA 18.00—22.00 «Hamburška mafija». Nemški film.
DESKLE 19.30 «Katarina in družba». Francoski film.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Marzini, Korzo Italija 89, tel. 84-443.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Alla salute, Ul. Cosulich, tel. 72480.

Razna obvestila

Planinski ples za člane in prijatelje Slovenskega planinskega društva bo v soboto, 13. februarja. Vstop samo z vabili, ki so na razpolago na sedežu društva, ob delavnikih od 9. do 11. ure ter od 17. do 19. ure do oddaje razpoložljivih prostorov.

Slovenske sekcije VZPI - ANPI na Goriškem pripravljajo 13. februarja tradicionalno družabnost v Park hotelu v Novi Gorici. Prijave pri predsedniku in tajnikih sekcij.

Smučarski avtobus za v Trbiž bo v nedeljo, 7. t.m., odpeljal ob 6.50 s Korna, ob 6.55 iz Štandreža ter ob 7. uri iz Sovodenj.

V današnji oddaji Radia Trst A «Na goriškem valu», ob 12. uri je na sporedu pogovor z dijaki 3. a razreda slovenske trgovske šole «Ivan Cankar» v Gorici. Oddajo bodo ponovili v nedeljo, 7. februarja, ob 14.05.

Kmečka zveza obvešča svoje člane, da je do 8. februarja čas za vložitev prošnje na pokrajinski urad za kmetijstvo glede podpore za škodo, ki so jo utrpeli zaradi zmrzali v aprilu 1981. Vsa podrobnejša pojasnila nudi urad KZ v Ulici Malta 2

Informacije SIP uporabnikom

PLAČILO TELEFONSKEGA RAČUNA

SIP opominja, da je že pred časom zapadel rok za poravnavo računa za 1. trimesečje 1982.

Poziva zatorej tiste, ki še niso poravnali računa, naj to store čimprej, da se tako izognejo prekinitvi, ki jo predvideva Servisni pravilnik za neplačnike.

SIP Società Italiana per l'Esercizio Telefonico

ŽENSKA - MOŠKA KONFEKCIJA
casa della maglia
TRŽIČ
ULICA MATTEOTTI 2
TEL. 73174
ZADNJE PRILOŽNOSTI
TER PRVE SPOMLADANSKE NOVOSTI

SMUČANJE

V VELESLALOMU ZA SVETOVNO PRVENSTVO

Drugi tek povedel Strela do brona

To je prva kolajna v zgodovini jugoslovanskega smučanja - Zmagal je S. Mahre pred Stenmarkom - V smuku slavje severnih Američank (1. Sorensenova)

SCHLADMING — Jugoslavija je dobila v sredo svojo prvo kolajno v smučanju na svetovnih prvenstvih in olimpijskih igrah. Prismučal jo je 22-letni Škofjeločan Boris Strel z osvojitvijo tretjega mesta v moškem veleslalomu, ki je prinesel nepričakovano zmago Američanu Stevu Mahreju, medtem ko se je moral favorizirani super Šved Ingemar Stenmark zadovoljiti s srebrno kolajno. Da je bil jugoslovanski uspeh še popolnejši, sta poskrbela Križaj in Franko z osvojitvijo sedmega, oziroma štirinajstega mesta.

Bronasta kolajna Borisa Strela je dozorela v fantastičnem drugem teku. Po prvi vožnji je bil Škofjeločan na osmem mestu in malokdo je še verjel, da bi mu lahko uspel velik skok na oder zmagovalcev. Več možnosti kot on je imel Bojan Križaj, saj je bil po prvem teku na obetavnem četrtem mestu: v drugem spustu pa mu ni uspelo ujeti pravega ritma, tako da je ob koncu zdrknil za tri mesta nižje na lestvici.

Strel je izbral v drugem teku izredno napadalno vožnjo, na vse ali nič. Pri vsakih vratcih je tvegal, kljub temu je bilo njegovo smučanje zelo tekoče. Kako dobro je smučal je pokazal že vmesni čas: bil je najboljši, za dve stotinki boljši od Stenmarkovega. Jugoslovan je nadaljeval v takem slogu vse do cilja in dosegel tudi najboljši čas drugega teka. Ko je prek zvočnikov zvedel, da je osvojil bronasto kolajno, je začel kar skakati na smučeh. Prvi mu je čestital direktor jugoslovanske reprezentance Tone Vogrinec, ki se je kar pognal čez ograjo, da bi lahko objel fanta, za njegovimi pa so prišle še čestitke številnih jugoslovanskih navijačev, ki so ob progi bodrili «plave» smučarje. Po tekmi je Strel povedal, da je bil ta njegov drugi tek najboljši od vseh, ki jih je bil vozil doslej, tudi od tistega, ki mu je prinesel zmago lani decembra v Cortini d'Ampezzo. Po takem uspehu je bilo seveda slavje v jugoslovanskem taboru takoj po cilju nepopisno.

Veleslalom je, kot rečeno, osvojil Steve Mahre, ki je tako zamenjal bolj znanega dvojčka Phila v borbi s Stenmarkom. Steve Mahr je bil odličen v prvem teku, v katerem si je nabral več kot sekundo in tri desetinke prednosti pred Švedom. Stenmarku (peti po prvem teku) je uspelo sicer zmanjšati zaostanek, a ne v celoti, tako da se je moral zadovoljiti z zanj skromno srebrno kolajno.

Od Italijanov je bil najboljši veteran Bruno Nöckler, ki je zasedel peto mesto. Foppa je bil dvaindvajseti, Carletti in Giorgi pa sta izpadla, kot je tudi izpadel četrti Jugoslovan Jože Kuralt.

LESTVICA MOŠKEGA VELESLALOMA

1.	Steve Mahre (ZDA)	2'38"80
2.	Ingemar Stenmark (Šve.)	2'39"31
3.	Boris Strel (Jug.)	2'39"42
4.	Joel Gaspoz (Švi.)	2'39"49
5.	Bruno Nöckler (It.)	2'39"80
6.	Hans Enn (Avs.)	2'39"98
7.	Bojan Križaj (Jug.)	2'40"01
8.	Jean Luc Fournier (Švi.)	2'40"19
9.	Alain Navillod (Fr.)	2'40"77
10.	Hubert Strolz (Avs.)	2'41"28
14.	Jure Franko (Jug.)	2'42"47
22.	Riccardo Foppa (It.)	2'44"47

KOLAJNE SP 1982

	z	s	b
Švica	2	0	0
ZDA	1	2	1
Kanada	1	0	1
Francija	0	1	0
Švedska	0	1	0
Jugoslavija	0	0	1
Liechtenstein	0	0	1

Ženski smuk: vse kolajne odšle v Severno Ameriko

SCHLADMING — Več kot 15 tisoč gledalcev je včeraj na cilju v Hausu zaman pričakovalo prvo domačo kolajno na svetovnem prvenstvu v alpskih disciplinah. Kanadčanka Gerry Sorensen, letošnja dvakratna zmagovalka v smuku v Grindelwaldu, je bila včeraj na 2543 metrov dolgi progi nepremagljiva. Prav na tej progi je Kanadčanka slavila zmago v svetovnem pokalu tudi na lanski generalki za svetovno prvenstvo, letos pa je ta uspeh kronala z naslovom svetovne prvakinje. Proga je bila odlično pripravljena, za dekleta pa tudi kar hitra, saj je Kanadčanka dosegla povprečno hitrost 94 km na uro. Idealno progo je pohvalila tudi 22-letna zmagovalka, ki je dejala, da je smuk v izvrstnih vremenskih razmerah in še bolj odlično pripravljen, kar izzival k zmagi.

«Z zlato kolajno sem nadvse zadovoljna, vesel pa jo bo prav gotovo tudi moj oče, ki mi je toliko pomagal pri mojem vzponu v svetovni vrh. Ko sem se pred dvema letoma poškodovala, sem praktično izpadla iz reprezentance, toda oče mi je priskočil na pomoč in mi je pomagal pri treningih. Spet sem prišla k sebi in naslov svetovne prvakinje je zame največja nagrada za ves trud», je pripovedovala zmagovalka Gerry Sorensen.

Za popoln uspeh kanadskih smukačic sta poskrbeli Laurie Graham z bronasto kolajno in Dianne Lehodey s petim mestom, kolajne pa so sploh šle vse v Severno Ameriko s srebrno Cindy Nelson (ZDA). Zastopnice alpskih držav so ostale tembolj razočarane, ker jim je ušlo tudi četrto mesto, ki ga je zasedla Norvežanka Torill Fielstad. Prav gotovo je najbolj razočarana zapuščala Haus ena od poglavitnih favoritinj Švicarka Doris De Agostini, saj je sedmo mesto pomenilo zanjo neuspeh. Od italijanskih predstavnic se je Rocchettijeva uvrstila na 24., Magonijeva pa na 29. mesto, medtem ko Jugoslovanke niso startale.

LESTVICA ŽENSKEGA SMUKA

1.	Gerry Sorensen (Kan.)	1'37"47
2.	Cindy Nelson (ZDA)	1'37"88
3.	Laurie Graham (Kan.)	1'37"91
4.	Torrill Fjelstad (Nor.)	1'38"12
5.	Dianne Lehodey (Kan.)	1'38"22
6.	Elisabeth Kirchler (Avs.)	1'38"24
7.	Doris De Agostini (Švi.)	1'38"49
8.	Irene Epple (ZRN)	1'38"56
9.	Holly Flanders (ZDA)	1'38"68
24.	Linda Rocchetti (It.)	1'39"95
29.	Paoletta Magoni (It.)	1'41"77

Danes ženski slalom in kombinacijski smuk jutri moški smuk

SCHLADMING — Smučarski svet bo, kakor vse kaže, kmalu dobil novo kraljico. Če bo danes Švicarka Erika Hess osvojila zlato kolajno še v slalomu, kar pa bo morda njena najlažja zmaga na letošnjem SP, saj je najprej zlasti specialistka v slalomu, se bo duet zadnjih let — Rosy Mittermayer in Hanny Wenzel — razširil v trio.

Jugoslovanska četverica — Dornig, Zavadlav, Jerman, Leskovšek — se je zadnje dni povsem posvetila vadbi slaloma. Vsak dan je odhajala ekipa s trenerji v bližnji Aisch, kjer je trenirala tudi večina drugih udeleženk SP. «Naš cilj je uvrstitev dveh med prvo deseterico. Ena izmed četverice pa na tekmi lahko eksplodira,» je potrdil trener Jože Sparovec.

Danes bo tudi odločeno o kolajnah za moško kombinacijo, ki bo, kakor si obetajo gostitelji, vsaj malo ublažila razočaranje v avstrijski reprezentanci. Uspeh domačinom sploh ne more uiti, saj praktično prihajajo v poštev za vrh samo štirje tekmovalci: Švicar Luscher, Avstrijca Steiner in Ortner ter Francoz Vion. Izmed Jugoslovanov bo v kombinacijskem smuku startal le Tomaž Cerkovnik, da bi mu tako obveljale dobre točke FIS, ki jih je dobil v slalomu.

Jutri bo na sporedu moški smuk, v katerem so glavni favoriti Avstrijci, presenetili pa bi lahko tako Kanadčani kot tudi Švicarji.

Jože Dekleva

PRED JUTRIŠNJO TEKMO S FORNACIARIJEM IZ REGGIO EMILIE

Jadranovci zaupajo v svoje sile in bodo skušali iztržiti zmago

Jadran se na tekmo resno pripravlja, a računa tudi na pomoč domačega občinstva - A. Sosič o prestižnem priznanju «Meridiana»

Po nesrečni tekmi v soboto v Vicenzi je dobil Jadran v ponedeljek nad vse pomembno priznanje v Trstu. Med štirinajstimi kandidati za naslov «športnika leta», ki ga vsako leto podeljuje tednik «Il Meridiano», se je Jadran uvrstil na prestižno tretje mesto, kar je gotovo velik uspeh. Nagrado je v imenu ekipe sprejel kapetan Adrijan Sosič, ki nam je posredoval naslednje vtise:

«Nismo računali, da se bo naš Jadran uvrstil na več kot odlično tretje mesto. Nagraditvi je prisostvovalo kakih 150 do 160 ljudi, v glavnem vse osebnosti športnega življenja v Trstu, bilo pa je tudi mnogo političnih in drugih osebnosti. Ko je prišla vrsta na podelitev nagrade in priznanja za tretje mesto, nas je v slovenščini pozdravil novinar Kocjančič, potem pa je v italijanščini prebral obrazložitev nagrade, kar so prisotni sprejeli s ploskanjem.»

«Mislim, da priznanje Jadranu ne velja samo ekipi, temveč predvsem politiki združevanja sil, ki je dovedla do tega, da je danes naša združena slovenska zamejska ekipa pomemben dejavnik v športnem življenju Trsta, saj na področju košarke ne predstavlja samo našo, zamejsko košarko, temveč košarko sploh.»

Adrijana Sosiča smo nato vprašali, kaj meni o jutrišnji tekmi, ko bo Jadran imel v gosteh prvouvrščeno in doslej še nepremagano ekipo Fornaciari iz Reggio Emilie.

«Tekma z ekipo Fornaciarija bo nedvomno najtežja domača tekma. Naši nasprotniki igrajo nam podobno košarko, se pravi na odbite žoge in hitre protinapade. Na igrišče bomo stopili okrnjeni, saj ne bo Borisa Viteza, nekateri igralci pa niso v pravi formi, medtem ko imajo nasprotniki 10 enakovrednih igralcev. V normalnih pogojih bi bili obe ekipi enakovredni, tako pa imajo nasprotniki določeno prednost.»

«Toda tudi mi se ne bomo pustili kar tako! Poraz v Vicenzi sploh ni negativno vplival na ekipo — nasprotno, vsi smo pripravljeni dati vse od sebe. Če bomo dobro zapirali pod košem, zlasti v obrambi ter si priborili čim več akcij pod nasprotnikovim košem, tedaj lahko računamo na zmago. Zavedamo pa se, da bo potrebna maksimalna angažiranost od začetka do konca tekme. Računamo tudi na pomoč našega res izrednega občinstva, ki nam je vedno ob strani in nas bodri zlasti v težavnih trenutkih. Prepričan sem, da se bo to zgodilo tudi jutri. In če k temu dodamo še nekoliko športne sreče, ki nas je v zadnjem času precej zapustila, tedaj bi morali Fornaciari premagati.»

Tako Adrijan Sosič. Tudi ostale člane Jadranove ekipe preveva optimizem in vsi se resno pripravljajo na jutrišnjo tekmo. Igralci se zavedajo, da bi jim spodrsljaj proti Fornaciariju še bolj ogrozil mesto na lestvici, kot se tudi zavedajo, da bi v primeru zmage zadobili predvsem več zaupanja vase. No, tekma v športni palači, ki se bo začela kot običajno ob 18. uri, bo dala odgovor na ta in druga vprašanja. (en)

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

V zadnjem kolu prvega dela promocijskega prvenstva bo na sporedu vrsta zanimivih srečanj.

Borovci bodo igrali v gosteh proti prvouvrščenemu Scogliettu. «Plavi» jurišajo na zmago, predvsem zato, da se znebijo strahu pred izpadom. Poletovci bodo igrali proti Ferroviariu, ki ponovno prihaja v formo. Opencem bi bila zmaga, glede na položaj, še kako pomembna. Kontovel bo sprejel košarkarje Ginnastice. Upravičeno mislimo, da bodo naši osvojili novo zmago.

Disciplinski ukrepi

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze je v A ligi izključila za eno kolo naslednje nogometaše: Turoneja (Roma), Sabbadinija (Catanzaro) in Gobba (Como).

SMUČANJE

V ORGANIZACIJI SK DEVIN

Velika udeležba v nedeljo v Trbižu na tekmovanju za «Pokal Lepi vrh»

To bo prvo od štirih zamejskih tekmovanj - Devinčani aktivni

Po odlično uspelem tekmovanju za pokal Bratstva treh dežel, ki so ga organizirala tri zamejska društva, in sicer ŠD Mladina, SK Devin in KD Lepi vrh iz Kanalske doline, je tokrat na vrsti prvo od štirih zamejskih tekmovanj in sicer «Pokal Lepi vrh», ki ga priredi SK Devin.

Temu tekmovanju bodo sledila še tri zamejska tekmovanja, ki jih bodo priredila tri zamejska društva, in sicer ŠD Mladina za «Pokal Skdanc», SPD za 16. «Zimske športne igre» ter SPDG za «Kanin 82».

Tekmovanje za «Pokal Lepi vrh» bo v nedeljo, 7. t.m. v Trbižu.

Po prijavah, ki so že prispele, pričakujejo organizatorji množično udeležbo zamejskih društev, ki se ukvarjajo s to panogo. Najboljši bodo ob koncu tekmovanja nagrajeni, prvouvrščeni bodo dobili plaketo, drugi in tretji pa kolajno. Prvih šest društev bo dobilo pokal.

Pri tem naj omenimo, da so se v januarju tekmovalci SK Devin udeležili mnogih tekmovanj.

Tekači so se podali na Lokve, kjer so želi zelo dobre uspehe. Na mladinskih športnih igrah sta se posebno izkazala naša mlada tekmovalca Robert Paulina in Sandi Škrk, ki sta v ostri in množični konkurenci odlično startala.

V nordijski disciplini sta se prav tako na mladinskih športnih igrah zelo dobro odrezala Andrej Antonič, ki je zasedel odlično prvo mesto, ter Martin Sosič, ki je osvojil tretje mesto. Vsi štirje so se uvrstili za pokrajinsko tekmovanje. Sledilo je še mnogo tekmovanj, nekaterih so se naši tekmovalci zadovoljivo odrezali. Zadnjega tekmovanja so se najmlajši tekmovalci udeležili prejšnjo nedeljo na Piancavallu, kjer so prvič tekmovali v slalomu za FIS-točke in se prav dobro uvrstili.

Katja Škrk

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

V zaostalem srečanju Breg podlegel Domiu

Domio - Breg 2:1 (1:0)

DOMIO: Barichievich, Binetti, La Pasquala, Ferfoglia, Quintavalle, Visintini, Barnaba, Krizman, Fumani, Macoratti, Grbec.

BREG: Micor, Rodella, Pinzin, Peroša, Ražem, Dazzara, Albertini, Vižintin, Samez, Cigui, Jez.

STRELCI: v 20. min. Ferfoglia, v 60. min. Jez, v 77. min. Barnaba iz 11-metrovke.

SODNIK: Colognatti iz Trsta.

Po nekajtedenski nepremagljivosti, ko si je znatno izboljšal položaj na lestvici, je moral v sredo Breg v zaostali tekmi 2. amaterske lige poražen z igrišča. In če moramo biti do kraja objektivni, kot je tudi naša navada, naj povemo, da ga ni premagalo moštvo Domia, ampak sodnik Colognatti. Tekla je zadnja minuta srečanja, ko se je polastil žoge Jez in spretno preigral nasprotnega branilca. Pot v vrata je bila prosta, saj je bil Jez od vrat le kakih pet metrov in to v idealni poziciji, tedaj pa ga je branilec Domia grobo zrušil in preprečil zadetek. Na presenečenje vseh pa se sodnikova piščalka ni oglasila.

To je bil tudi osrednji dogodek tekme, ki se je odvijala nekam lagodno in brez pravih akcij. Tako je Domio prevladoval v prvem polčasu, ko je tudi povedel s srečnim strelom Ferfoglie in imel nekaj zrelih priložnosti za zadetek, v drugem polčasu pa so Bregovi igralci zaigrali kot prerojeni in izenačili z Jezom po lepi akciji Samca. Vse je kazalo, da si bosta moštvi razdelili izkupiček, ko se je Grbec v kazenskem prostoru spotaknil ob Dazzari in je sodnik z lahko roko, čeprav upravičeno, dosodil 11-metrovko, ki jo je realiziral Barnaba. (mč)

ZAOSTALA SREČANJA

Campanelle - CGS	1:2
S. Marco - Opicina Supercaffè	1:1
Zaule - Opicina	0:0

LESTVICA

Stock 29, Primorje 23, CGS 22, S. Marco 21, Campi Elisi 20, Zarja, Campanelle, Opicina in Zaule 19, Libertas in Breg 16, Kras, Olimpia in Supercaffè 15, Domio 12, Roianese 6.

Sporočilo bralcem

Ker zaradi stavkovnega gibanja časnikarjev in tiskarjev tudi naš časnik v tem tednu ni izhajal redno, v teh dneh našim bralcem ne moremo posredovati vseh običajnih rubrik, pa tudi ostale vesti izhajajo v bolj ali manj skrčeni obliki.

Bralce prosimo zato za razumevanje.

ZDA — SZ 6:4

LENINGRAD — V meddržavnem boksarskem srečanju amaterskih reprezentanc so ZDA premagale SZ s 6:4.

NAMIZNI TENIS

ŽENSKA A LIGA

Po lahki zmagi v Livornu Kras jutri v Cagliariju

V ženskem namiznoteniškem prvenstvu je bilo po daljši prekinitvi na sporedu prvo kolo povratnega dela in čez mesec dni bomo zvedeli za ime novega državnega prvaka.

Nepričakovanih izidov ni bilo, tako da je stanje na lestvici ostalo nespremenjeno. Od treh prvouvrščenih moštev je na papirju imela daleč najtežjo nalogo ekipa Krasa, ki pa je zaradi neresnosti in nepopolne postave Budassija gladko slavila v Livornu. Čeprav sta na lahko osvojeni točki seveda prav tako dragoceni, se vsiljuje vprašanje, kako lahko pride do tako neodgovornega početja v prvoligaški konkurenci. Na tak način se namizni tenis prav gotovo ne bo vidno uveljavil.

IZIDI 1. POVRATNEGA KOLA

Budassi - Kras 0:5; Recoaro - Fiat 1:4; Waltercass - Cagliari 3:2.

LESTVICA

Fiat Bari 12; Kras 10; Waltercass San Elpidio 8; Budassi Livorno 4; Recoaro Bocen 2; Cagliari 0.

PRIHODNJE KOLO (Jutri, 6. 2.)

Fiat - Budasi; Cagliari - Kras; Recoaro - Waltercass. (B.S.)

MOSKVA — Sovjet Vladimir Poljakov, svetovni rekorder v skoku s palico (5,81 m), se bo odslej posvetil tudi mnogoboju. Na nekem tekmovanju v NDR je skočil v višino 210 m, v daljino pa 750 cm.

OBVESTILA

ŠD Breg

obvešča, da ob priliki smučarskega tekmovanja, ki ga organizira v nedeljo, 7. februarja, v Trbižu, SK Devin, priredi izlet s tekmovanjem. Odhod avtobusa iz Doline, ob 5.45, iz Boljunca ob 6. uri in iz Boršta ob 6.15.

* * *

Košarkarska sekcija ŠZ Bor

obvešča, da so treningi ženske košarke ob torkih (Ul. Caravaggio ob 20.30) in četrtkih (stadion «1. maj» ob 21.30).

Vljudno vabljene!

* * *

Namiznoteniški odsek ŠZ Bor

vabi stare in mlade, da se udeležijo treningov, ki so ob torkih in petkih od 16.30 do 19.00 v telovadnici liceja «F. Prešeren». Dobrodošli so tudi starejši ali stari rekreativci ter začetniki vseh starosti.

Za informacije telefonirati Raseniju (74-50-92).

* * *

ŠD Mladina — smučarski odsek

obvešča, da se tečaj telovadbe nadaljuje in sicer vsak torek od 20. do 21. ure in vsak četrtek od 19.30 do 21. ure.

* * *

SK Devin

organizira ob priliki tekmovanja za pokal Lepi vrh avtobusni izlet v Trbiž. Zainteresirani se lahko zglasijo pri odbornikih še danes, 5. februarja.

* * *

ŠD Mladina

smučarski odsek organizira smučarski izlet v Trbiž ob priliki tekme «Lepi vrh», ki bo v nedeljo, 7. t.m. Odhod z Opčin ob 5.50 izpred trgovine Decibel. Vpisovanje na Opčinah sprejema odbornik Šuber, tel. 212859. Odhod iz Križa ob 6. uri izpred spomenika. Vpisovanje v Križu sprejema odbornica Silva v trgovini «Pri kostanju».

* * *

ŠD Mladina

smučarski odsek obvešča, da je v teku vpisovanje za tekmo «Lepi vrh» (to je prvo prehodno tekmovanje za zamejsko prvenstvo). Zainteresirani naj se zglasijo pri odbornici Silvi v trgovini «Pri kostanju», še danes, 5. februarja, do 18. ure.

* * *

ZSŠDI

obvešča, da je osmi trnovski maraton odložen na poznejši datum.

TENIS

NA TURNIRJU V DETROITU

Jaušovčeva v 3. kolu

DETROIT — Na mednarodnem ženskem teniškem turnirju v Detroitu je Jugoslovanka Mima Jaušovec v drugem kolu premagala južnoafriško igralko Vermaak s 6:1 in 7:5.

Na turnirju nastopa vrsta znanih igralk.

* * *

Poraz Panatte

TORONTO — Na mednarodnem moškem pozivnem teniškem turnirju v Torontu je Američan Gerulaitis v prvem kolu premagal Italijana Adriana Panatto s 6:2 in 6:3.

Izredno presenečenje je pripravil Avstralec McNamara, ki je izločil Američana Connorsa s 6:3, 3:6, 6:4.

KOŠARKA

V KORAČEVEM POKALU

Presenetljiva zmaga Šibenke

Zadar - Limoges in Crvena zvezda - Šibenka sta polfinalna para Koračevega pokala.

Nedvomno največje presenečenje predstavlja uvrstitev v polfinale košarkarjev Šibenke, ki so nepričakovano zmagali v Rietiju proti favorizirani Acqui Fabii. Za določitev zmagovalca pa sta bila potrebna dva podaljška.

IZIDI ZADNJEGA KOLA

SKUPINA A

Carrera - Limoges 107:84
Cotonificio - Spartak 111:91

Lestvica: Limoges (Fr.) in Cotonificio Badalona (Šp.) 8; Carrera Benetke (It.) 6; Spartak Leningrad (SZ) 2.

Polfinalist: Limoges.

SKUPINA B

Orthez - Zadar 108:105
Cagiva - Juventud 73:74

Lestvica: Zadar (Jug.) 8; Orthez (Fr.) in Juventud Badalona (Šp.) 6; Cagiva Varese (It.) 4.

Polfinalist: Zadar

SKUPINA C

Acqua Fabia - Šibenka 99:104
Vasas - Minon 88:92

Lestvica: Šibenka Šibenik (Jug.) 10; Acqua Fabia Rieti (It.) 8; Minon Valladolid (Šp.) 6; Vasas Budimpešta (Madž.) 0.

Polfinalist: Šibenka

SKUPINA D

C. zvezda - Latte Sole 91:79
Pilsen - Tours 90:87

Lestvica: Crvena zvezda Beograd (Jug.) 8; Latte Sole Bologna (It.) in Tours (Fr.) 6; Efes Pilsen Istanbul (Tur.) 4.

Polfinalist: Crvena zvezda

POKAL POKALNIH PRVAKOV

Cibona v polfinalu

V zadnjem kolu četrtfinalne skupine pokala pokalnih prvakov je Cibona v Zagrebu z veliko težavo premagala moštvo Hapoela z 98:97 (56:50) in se tako uvrstila v polfinale.

Polfinalist je tudi Sinudyne, ki je že v torek premagal moštvo Crystal Palace.

Polfinalna para pa sta Cibona - Strojtel in Real Madrid - Sinudyne.

IZIDI ZADNJEGA KOLA

SKUPINA A

Cibona - Hapoel 98:97
Sinudyne - Crystal Palace 77:68

Lestvica: Cibona Zagreb (Jug.) in Sinudyne Bologna (It.) 8; Hapoel Ramat Gan (Izr.) 6; Crystal Palace London (Angl.) 2.

Polfinalista: Cibona in Sinudyne.

SKUPINA B

Inter - Strojtel 96:88
Parker - Real Madrid 90:98

Lestvica: Real Madrid (Šp.) 10; Strojtel Kijev (SZ) 6; Parker Leiden (Niz.) 4; Inter Bratislava (ČSSR) 2.

Polfinalista: Real Madrid in Strojtel.

POKAL PRVAKOV

Squibb in Partizan osvojila novi točki

V prvem povratnem kolu finalnega dela pokala prvakov sta tako Squibb kot Partizan zmagala.

Italijanski prvaki so doma premagali nevarno moštvo Barcelone, medtem ko so Beograjčani izbojevali tesno zmago v Den Boschu.

IZIDI 6. KOLA

Squibb - Barcelona 107:89
Nashua - Partizan 92:96
Panathinaikos - Makabi sinoči

Lestvica: Makabi Tel Aviv (Izr.) 10; Squibb Cantù (It.) in Partizan Beograd (Jug.) 8; Barcelona (Šp.) 4; Nashua Den Bosch (Niz.) in Panathinaikos Atene (Gr.) 2.

POKAL PRVAKINJ

Cluj - Pagnossin 66:58
Minjor - C. zvezda 73:59

AVTOMOBILIZEM

ZARADI UKREPOV PROTI PILOTOM FORMULE 1

Odpovedana dirka za VN Argentine

BUENOS AIRES — Argentinski avtomobilski klub je odpovedal dirko za VN Argentine, ki bi morala biti v Buenos Airesu, 7. marca. Novega datuma tega tekmovanja niso sporočili.

Včeraj je francoska avtomobilska zveza poklicala na sestanek vse francoske dirkače formule ena (Prost, Arnoux, Lafitte, Jarrier, Pironi in Tambay), ti se pa niso odzvali, kar pomeni, da se po znanih disciplinskih ukrepih, do katerih je prišlo po tekmovanju v Kyalamiju, prepad med piloti in avtomobilskimi zvezami še poglablja.

KOLESARSTVO

Saronni zmagal v Španiji

MALAGA — Saronni je osvojil prvo etapo mednarodne kolesarske dirke «Ruta del Sud» v Španiji.

* * *

KOPENHAGEN — Belgijec Sercu in Nizozemec Pijnen sta zmagovalca mednarodne šestdnevne kolesarske dirke v Kopenhagnu.

Domači šport

JUTRI

SOBOTA, 6. FEBRUARJA 1982

KOŠARKA

MOŠKA C-1 LIGA

18.00 v Trstu, Športna palača: Jadran - Fornaciari;

MOŠKA PROMOCIJSKA LIGA

18.30 v Trstu, Miramarski drevored: Ferroviario - Polet;

MLADINCI

20.15 na Opčinah: Polet - Bor;

KADETI

16.00 v Trstu, «1. maj»: Bor - Scoglietto;

PROPAGANDA

15.00 na Kontovelu: Kontovel - Don Bosco A;

NAMIZNI TENIS

ŽENSKA A LIGA

20.00 v Cagliariju: Cagliari - Kras;

ODBOJKA

ŽENSKA B LIGA

18.00 v Trstu, «1. maj»: Bor Intereuropa - Nuove Ceramiche Videm; 18.00 v Spinei: Spinea - Sokol;

MOŠKA C-1 LIGA

21.00 v Castelfrancu Venetu: Pallavolo Volpato - Bor JIK Banka;

ŽENSKA C-2 LIGA

20.30 pri Banih: Sloga - Rivignano; 18.00 na Proseku: Kontovel - Donatello; 20.00 v Terzu D'Aquileia: Vivil - Breg;

ŽENSKA D LIGA

17.30 v Dolini: Breg Solaris; 20.30 pri Banih: Sloga - Pieris; 18.00 v Ločniku: Lucinico - Bor;

MOŠKA D LIGA

20.30 v Štandrežu: Juventina Belca - Olympia Kosič;

1. MOŠKA DIVIZIJA

19.45 v Trstu, «1. maj»: Bor - VM;

1. ŽENSKA DIVIZIJA

19.30 v Trstu, «1. maj»: Club Altura - Bor; 20.30 v Trstu, Visentini: La Talpa - Sokol; 20.30 v Trstu, Morpurgo: Gold Fassl - Sloga;

POJUTRIŠNJEM

NEDELJA, 7. FEBRUARJA 1982

SMUČANJE

«POKAL LEPI VRH»

V Trbižu: nastopajo slovenska zamejska društva.

NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

15.00 v Trstu, Sv. Ivan: S. Giovanni - Vesna;

2. AMATERSKA LIGA

15.00 v Žavljah: Zaule - Zarja; 15.00 v Križu: Olimpia - Breg; 15.00 na Proseku: Primorje - Opicina; 15.00 v Nabrežini: Roianese - Kras.

3. AMATERSKA LIGA

15.00 na Padričah: Gaja - Primorec; 15.00 v Doberdobu: Mladost - Italcantieri; 15.00 v Štandrežu: Juventina - Sovodnje.

NARAŠČAJNIKI

10.30 na Padričah: Gaja - Blue Star; 10.30 v Repnu: Kras - CGS;

NAJMLAJŠI

12.00 na Proseku: Primorje - Zarja.

ODBOJKA

1. MOŠKA DIVIZIJA

9.00 v Trstu, Morpurgo: Nuova Pallavolo TS - Kras.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

10.30 v Dolini: Breg - Vivai Busa.

KOŠARKA

MOŠKA PROMOCIJSKA LIGA

11.00 na Kontovelu: Kontovel - SGT; 11.00 v Trstu, Ul. dello Scoglio: Scoglietto - Bor;

KADETI

12.30 v Trstu, Ul. della Valle: Stella Azzurra - Sokol;

NARAŠČAJNIKI

8.30 v Trstu, Miramarski drevored: Ferroviario - Jadran; 9.30 na Kontovelu: Kontovel - GMT; 15.00 v Trstu, Ul. della Valle: Barcolana A - Bor;

ODBOJKA

V PRVENSTVU MOŠKE D LIGE

JUTRI V GORICI SLOVENSKI DERBI

V športnem centru Kulturnega doma se bosta ob 20.30 spoprijela Juventina - Belca in Olympia - Kosič - Še vrsta zanimivih srečanj

Prvi del moškega odbojkarskega prvenstva D lige se izteka. Jutri bodo namreč igrali predzadnje kolo, v katerem izstopa slovenski derbi med Juventino - Belco in Olympijo - Kosič.

Jutrišnje srečanje, ki se bo pričelo ob 20.30 v telovadnici Kulturnega doma v Gorici, bo zelo pomembno predvsem za Olympio - Kosič, saj bo vsaj delno odločalo, ali se bodo njeni igralci vključili v nadaljevanje prvenstva. Juventina si je to gotovost zagotovila že 4 kola pred koncem prvenstva. Olympia pa se bo morala boriti do zadnjega, čeprav je treba povedati, da ima dokajšnje možnosti, da se skupaj z Juventino vključi v finalni del, ko se bodo tri najboljše šesterke te skupine pomerile z najboljšimi tremi iz druge skupine.

Ob Juventini, ki si je že zagotovila vstop v finalni del, se poleg Olympie za finalni del borita še Italcantieri iz Tržiča ter Libertas iz Krmina. (P.R.)

ŽENSKA B LIGA

Deseti prvenstveni nastop bo za Spineo, Sokol in Bor Intereuropo le gola formalnost. Spinea ima jutri s Sokolom odprt račun, saj je izgubila edino tekmo prav z varovankami trenerja Ušaja. Zastopnice Bora Intereurope bodo gostile preslabe odbojkarice Nuove Ceramiche iz Vidma, ki se kot novinke v tej konkurenci niso najbolje proslavile, saj so izbojevale samo niz.

MOŠKA C-1 LIGA

Igralci Bora JIK Banke bodo pričeli drugi del prvenstva v gosteh, in sicer v Castelfrancu Venetu. Domača šesterka Volpato je prava neznanka, toda v prvem delu prvenstva je osvojila prvo mesto.

ŽENSKA C-2 LIGA

Šesterka Sloge je že matematično gotova, da bo v drugem delu prvenstva igrala med najboljšimi. Zadnji nastop pred domačimi gledalci z Rivignanom bo zato le formalnost.

Pred podobnim uspehom bodo tudi odbojkarice Brega, ki bodo drugič zaporedoma gostovale tokrat pri Vivilu. Vse drugače pa je s Kontovelom, ki je pred tednom nerodno izgubil z neposrednim tekmecem Fontanafreddo. Jutri bodo imele Kontovelke na drugi strani mreže slabi Donatello in točki bi morali ostati doma.

ŽENSKA D LIGA

Borove igralke bodo imele v zadnjih dveh nastopih precej lažji nalogi kot v preteklih dneh. Tržačanke bodo gostovale pri Lucinicu. Breg bo gostil solidni Solaris in zelo težko je pričakovati uspeh igralk iz Doline. Vrsta Sloge bo gostila Pieris, ki ima zagotovljeno tretje mesto na končni lestvici.

1. MOŠKA DIVIZIJA

Oba naša zastopnika bi morala danes zmagati. Krasovci bodo imeli na drugi strani mreže skromno ekipo Nuova Pallavolo iz Trsta, ki je vse tekme izgubila. Velikih težav ne bi smeli imeti niti odbojkarji Bora, ki bodo gostili «rekreativce» VM ki so še brez točk.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Izredno zanimiv bo spopad med La Talpo in Sokolom, saj sta obe šesterki še nepremagani. Mlade borovke bodo tretjo tekmo igrale s Clubom Altura. Favoritinje so domačinke.

V skupini B bo Kontovel počival, Breg se bo doma spoprijel z Vivai Busà. Mlade slogašice bodo gostovale pri Gold Fasslu, ki je doslej enkrat zmagal. Za obe slovenski šesterki bo izredno težko pospraviti prvi par točk.

G. F.

ATLETIKA

Abramov prvi

CATANIA — Na tradicionalnem tekmovanju na 12 km dolgi progi za trofejo «Sant'Agata» je že drugo leto zaporedoma zmagal sovjetski atlet Abramov, ki je na cilju za 3" prehitel Italijana Ortisa.

Skupno je nastopilo 120 tekačev.

UMETNOSTNO DRSANJE

Najboljši NDR in SZ

LYON — Na evropskem prvenstvu v umetnostnem drsanju v Lyonu je v dvojicah zmagal vzhodnonemški par Bäss - Thierbach, pred Sovjetoma Pestovo in Leonovičem ter Vorobjevo in Lisovskim.

NOGOMET

Olimpijske igre brez nogometa?

LOS ANGELES — Organizatorji olimpijskih iger leta 1984 v Los Angelesu so se znašli v denarnih težavah, zato ne nameravajo pripraviti stadionov tako, kot to zahteva mednarodna nogometna zveza. Ta je že napovedala, da v Los Angelesu nogometa ne bo, če organizatorji OI 1984 ne bodo ugodili zahtevam mednarodne nogometne zveze.

* * *

BELFAST — V kvalifikacijski tekmi za evropsko mladinsko nogometno prvenstvo je v Belfastu Sev. Irska premagala Irsko z 1:0.

Naši dolgoletni članici in odbornici

DORINI

ob rojstnem dnevu čestitajo odborniki in člani SK Devin

Totocalcio

Ascoli - Fiorentina	X	2	
Avellino - Udinese	1	X	
Cagliari - Roma	X		
Catanzaro - Bologna	1		
Cesena - Genoa	1		
Como - Juventus	2		
Milan - Napoli	1	X	
Torino - Inter	1	X	
Bari - Palermo	1	X	2
Cremonese - Varese	1	X	2
Lazio - Sambenedettese	1		
Monza - Atalanta	1		
Parma - Modena	X		

TOTIP

1. —	prvi	1	X	
	drugi	X	1	
2. —	prvi	1	X	2
	drugi	X	2	1
3. —	prvi	X	2	
	drugi	2	1	
4. —	prvi	X	1	2
	drugi	1	2	X
5. —	prvi	1	2	
	drugi	2	X	
6. —	prvi	1	X	
	drugi	X	1	

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije) TLX 460270
Podružnica Gorica, Drevored 24 maggio 1 Tel. (0481) 83382 (85723)
Naročnina
Mesečno 8.000 lir — celoletna 59.000
V SFRJ številka 6,00 din, ob nedeljah 6,00 din, za zasebnike mesečno 90,00, letno 900,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 120,00, letno 1200,00.
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 ADIT — DZS 61000 Ljubljana Gradišče 10/II, nad., telefon 223023
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 32.400 lir. Finančni 1.100, legalni 1.000, osmrtnice po formatu, sožalja 750 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 200 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 15%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

REZIJA OB KULTURNEM PRAZNIKU

O črkarski pravdi in še o čem drugem

Te dni mineva poldrugo leto od tistega obetavnega avgusta 1980, ko se je na Ravanci, v središčni vasi Rezije, začel tridnevni shod o praktični pisavi rezijanščine, shod, ki je po svoji vsebini, dasiravno skromnejši po razsežnosti, v nekaterih pogledih spominjal na črkarsko pravdo, na tisti kulturno - politični spopad v naši narodni zgodovini, ki smo se ga učili v šoli.

Priznati moram, da je po zasnovi, po vsebini in tudi po takratnih namenih shod na Ravanci veliko obetal. Skorajda je predstavljal prelomnico v narodno - političnem življenju v tej dolini pod Kaninom, prelom za ljudi, ki so zaradi svojevrstnega slovenskega narečja od nekdaj mikali znanstvenike, v zadnjem času pa pritegovali tudi zanimanje politikov.

Prelomnico bi ta shod utegnil predstavljati tudi zato, ker se je v političnem pogledu izvršil pomlad napovedujoči preobrat. V tej dolini so si namreč požrtvovalni in odprti aktivisti znali pridobiti simpatije prebivalstva in odpreti novo stran v dogajanju v tej dolini: sprožili so zavestni proces narodne identifikacije Rezijanov. Najbolj osveščeni so se zaradi svoje družbene zavzetosti srečevali z drugimi pripadniki naše skupnosti. V stiku z njimi so primerjali svoj položaj in ugotovili, da niso diskriminirani samo v odnosu do vseh Slovencev v Italiji, ampak celo v odnosu do samih beneških Slovencev, ki so glede uživanja pravic na najslabšem.

Iz teh stikov se je v srcih poštenih domačinov porodil odpor proti pravljicam, ki jih drugi kujejo, češ da so potomci Rusov, da so mešanica latinskega (furlanskega), germanskega in slovanskega sveta. Če to niso bili pred davnimi časi, pa so zaradi zgodovinskih razmer, ki so oblikovale njihovo življenje, to zagotovo danes. Da so, skratka, lahko vse, samo sestavni del slovenskega narodnega in kulturnega prostora ne smejo biti ali postati.

In prav na tem vprašanju kot na osnovnem vprašanju opredeljevanja istovetnosti Rezijanov so se na tridnevnem posvetu avgusta 1980, leta na Ravanci o praktični pisavi rezijanščine pričela lomiti kopja med zagovorniki različnih rešitev, lomiti javno, demokratično in zavzeto.

Kako pisati rezijansko narečje, to je postalo vprašanje. Ali ga pisati z italijanskimi pismenkami, kot ga piše Giovanni Clemente, na italijansko kulturno izročilo navezani domači učitelj, ali pa ga pisati s slovenskimi simboli za pisavo, kakršne (z malenkostno obogatitvijo abecede) predlaga domačin Aldo Madotto, uvokojeni matičar. Nasproti sta si dejansko stala dva, vsak v svoj kulturni svet zazrta človeka, vsak s svojim čustvovanjem in vsak s svojim zaledjem. (Pojavil se je še predlog ameriškega znanstvenika Hempa, izumetničen, od življenja odmaknjem in od vseh, celo s posmehovanjem zavrnjen predlog.)

Kako torej pisati, so se spraševali in poskušali utemeljiti ta in oni predlog. Prvega kot koncesijo italijanski kulturi, ki se bohoti po dolini, drugega pa kot nekaj naravnega, kar jeziku ne bi delalo sile. Toda tisto naravno je v očeh za italijansko rešitev pisave zagretih zagovornikov, pa tudi v italijanskih nacionalističnih krogih predstavljalo provokacijo, na katero so reagirali s temile besedami: «Kako naj se mi, Rezijani, oslanjamo na slovenščino, torej na tuj jezik, ko pa živimo v Italiji.»

Toda, naj ponovim in nadaljujem, demokratizacija odnosov je vdrla v to dolino in prinesla kanček svoboditi se moramo, da bomo odstranili številne tujke, ki so se vrinile v našo govorico. Mene so po vojni v šoli kaznovali, ker sem govoril v rezijanščini. Domačine v Stolbici pa so zaradi istih razlogov gnali v zapor.»

Tako je govoril avgusta 1980 leta Renato Quaglia, potem pa so, kot po predstavi, spustili zaster in ga imeli spuščenega vse do pred nekaj dnevi, spuščenega navzlic prigovorom članov odbora, ki so se, kot Luigi Paletti, zavzemali za nadaljevanje dela. Imeli so spuščenega vse do dneva, ko sem se odpeljal na prizorišče dogajanja, na Kovanco, in zastor prav narahlo privzdignil, da bi izvedel, če so kakšno, in katero obljubo so uresničili. Izvedel sem, da sedem magnetofonskih zapisov, vsak po 90 minut, niso prepisali, da se odbor sploh ni več sestal, kaj še, da bi se sestal nekaj mesecev po shodu, kot so javno napovedali.

Giovanni Rotta, mladi in dinamični pobudnik shoda (ki ga je spretno vodil, to priznanje mu dolgujem), je na obljube povsem pozabil. «Popis prebivalstva smo imeli in kot matičar imam obilico dela še po njem. Posledice potresa so naš vsakdanjik. Skrbi nas neverjeten padec števila rojstev. V enem letu smo imeli samo 8 rojstev na 30 smrti. Mar to niso prednostna vprašanja? Kar zadeva shod o pisavi, čakam na odgovor profesorja Lenčka iz Amerike,» mi je odgovarjal Rotta.

Medtem je domači župnik Alfonzo Barrazutti v župnijskem listu z dvojezičnim naslovom, ki se v rezijanščini glasi «Pod Tjaninowo sinco», kmalu po sklenitvi shoda kategorično in brez možnosti priziva odredil, da bo uporabljal obe pisavi. To je sporočil z avtoriteto lističa, ki v nakladi 1.500 izvodov oblikuje javno mnenje v dolini.

«Storili smo veliko napako — je nadaljeval Rotta — ker smo se preveč zagrizli v vprašanje, preveč smo ga spolitizirali. Morali bi se ga lotiti s pohlevnejše plati. Ne bi smeli nastopati kot znanstveniki, ker to nismo,» se je opravičeval Rotta in me hotel žejnega peljati čez vodo.

Toda odnosi se kljub temu in vsemu ostalemu postopoma in nezadržno spreminjajo. Ta dolina ni več svet zase. Ni več mogoče preklicati 1978. leta v Rim odposlano pismo občinskega odbora na Ravanci, da Rezijani pripadajo slovenski narodni skupnosti, da tej skupnosti pripadajo kljub Cossigovi kot kuriozitetu podani izjavi ob njegovem bivanju v naši deželi, da «se je srečal z Rusi».

V Rim poslano pismo, pomemben zgodovinski dokument, ki je današnji čas v Reziji zaznamoval za prelomni čas, zavezuje domačine: zavezuje pa tudi vso našo skupnost v Italiji, in tudi ves slovenski narod, da imamo stvar Rezijanov vedno pri srcu, kot jo zagotovo tudi imamo — vsem razdaljam navkljub.

Tako naj bo na praznik kulture, ki ga bodo jutri proslavili v «Kulturski hiši» na Ravanci; tako naj bo tudi v prihodnje, ko bo praznik mimo in nam bo ostalo delo, trdo delo za narodno osveščanje Slovencev tudi v tem odročnem, zato pa lepem predelu videmske pokrajine.

GORAZD VESEL

PRIMORSKE VESTI - PRIMORSKE VESTI - PRIMORSKE VESTI

Nepoštene igre s filmi za koprsko televizijo

Kako je urednik filmskega programa našel pot, da je zaokrožil svoje dohodke

KOPER — Spored koprske televizije spremlja več milijonov gledalcev z obeh strani zahodne slovenske meje. Pred ekrane jih zvabijo predvsem številni celovečerni igrani filmi, ki jih je na koprski televiziji na pretek. O kvaliteti le teh, pa se že dolgo krešejo mnenja. Ko govorimo o koprski televizijski hiši, mimogrede pomislimo na številne italijanske zasebne postaje, ki prav tako predvajajo predvsem celovečerne filme. Filme koprske televizije bi težko primerjali s filmi, ki nam jih ponujajo italijanske zasebne postaje, saj le te ponujajo gledalcem večinoma cenene limonade, o katerih kvaliteti skorajda ni mogoče govoriti. Vendar pa gledalci koprske televizije že dalj časa ugotavljajo, da je «filmski izbor» vse manj izbor in vse bolj namenjen nezahtevni populaciji gledalcev. Mnenja so seveda različna. Mnogi hvalijo labkotnost zahodnjaških celuloidnih osladnih zgodbic, kriminalk, vestrnov, mnogi pa se jezijo nad tretjerazrednostjo filmov, ki jih servira občinstvu koprska televizijska hiša ob najbolj gledanih urah, in po mnenju nekaterih zgolj zato, da bi zapolnili časovne termine.

Kakorkoli že, vse kaže, da bo eden izmed vzrokov za takšen izbor celovečernih filmov na koprski televiziji kmalu pojasnjen. V Kopru so namreč pred dobrima dvema tednoma priprli urednika filmskega programa koprske televizije Vladimira Marchesana. Preiskovalci sumijo, da je prejemal od italijanskega poslovnega partnerja znatne zneske in darila v skupni vrednosti 12 milijonov lir.

Poldrugo leto je Marchesan kupoval celovečerne filme za koprsko televizijo v Rimu pri Stefaniju. Stike sta navezala še tedaj, ko je koprska televizija kupovala filme pri rimski tvrdki «Univideo», pri kateri je bil zaposlen tudi Stefani. Ko je filmska tvrdka prenehala sodelovati s koprsko televizijo, je Italijan ponudil nadaljnje sodelovanje in odtlej udobno živel zgolj od prodaje filmov koprski televiziji. Kot nam je povedal preiskovalni sodnik Tine Rožanc, je Marchesan letel v Rim vsaka dva oziroma tri mesece, kjer si je v dveh do treh dneh ogledal in odločil za nakup 50 do 70 filmov. Po besedah prodajalca, sta si filme ogledovala v najeti dvorani. Ogled vsakega je trajal nekaj minut, morda deset, nekatere, zanimivejše pa sta si ogledovala tudi do 20 minut.

Po kakšnih estetskih in vsebinskih merilih se je Marchesan odločal za nakup filmov? Tudi kvalificiran po nekajminutnem ogledu filma, ne bi mogel presoditi ali je film primeren za predvajanje ali ne.

Filme je Stefani pošiljal v Koper najprej preko neke italijanske špedicije, lani pa je začel pošiljati filmske trakove preko neke švicarske. Tajnica je nato v Kopru le preverila, če kateri izmed filmov ni na «črni listi», sicer so vse uvrstili v program. Marchesan je torej odločal o filmskem programu sam.

Pogosto so na vrata koprske televizijske hiše potrkali tudi drugi italijanski agenti, ki so bili pripravljeni dobavljati filme, seveda tudi ceneje. Marchesan se jih je na različne načine otresal in običajno tudi dokaj hitro znebil. Prav zaradi takšnega načina dela in odnosa do ponudnikov cenejših filmov, so med njim in ostalimi na koprski televiziji pogosto izbruhnili spori.

Stefani je preiskovalnemu sodniku povedal, da je Marchesanu že ob njunem prvem poslovnem stiku poklonil nekaj «malenkosti». Kupil je nekaj otroških igrač in tudi «drobnarije» za urednikovo ženo. Že ob naslednjem stiku sta poslovne in prijateljske odnose še poglobila. Tokrat je namreč Marchesan spravil v žep tudi prvo kuverto. Seveda je Stefani dal jugoslovanskemu poslovnemu partnerju ob vsakem naslednjem obisku prav tako zajeten sveženj bankovcev. V zadnji, ki jo je dobil lanskega oktobra, je bilo 2 milijona lir. Koliko bo Marchesan spravil v žep je bilo odvisno predvsem od Stefanijevega dobička. Kot je povedal, je zaslužil pri enem filmu od 100 tisoč do 300 tisoč lir čistega. Za čisti zaslužek je računal denar, ki ga je spravil v žep po tem, ko je že plačal filme, najeto dvorano za njihov ogled, transportne in špedicijske stroške. Marchesanovo podkupnino in ostalo. Marchesanu je dal 20 do 30 tisoč lir za film, seveda odvisno od tega, koliko je zanj sam iztržil.

Dobavitelj je povedal, da je uredniku filmskega programa koprske televizije v času njunega poslovnega sodelovanja izročil 10 milijonov lir gotovine, za dva milijona lir pa je bilo daril. Marchesan je preiskovalcem priznal, da je dobival od Stefanija darila, za denar pa je dejal, da je pri Rimljanu dobil le posojilo za obnovo hiše v višini 4,5 milijona lir. Stefani je to trditev zanikal in povedal, da tolikšne vsote sploh nikdar ni izročil v kuverti, največja naj bi bila 2 milijona lir. Zatrdil pa je, da je ves denar Marchesanu poklonil.

Koprčane in mnoge druge je zadeva s podkupninami na koprski televiziji dokaj presenetila, saj je bil Marchesan znan in ugleden družbenopolitični delavec. Kot kaže bo preiskava marsikaj razkrila. Vsekakor pa bo iz svojstvenega zornega pojasnila, zakaj so bili na sporedih koprske televizije tudi filmi, za katere so imeli gledalci bore malo pohvalnih besed, kljub temu pa so jih televizijci uvrščali v program in se izgovarjali češ, da so filmi dragi in da drugih (kvalitetnejših) ni mogoče kupovati. Kakorkoli že, odprla se bo vrsta vprašanj, ki jih bo ta preiskava vzpodbudila in na katera bomo dobili ustrezne odgovore, med drugim tudi to, kakšne kvalitete, sposobnosti in moralne morajo imeti ljudje, ki se ukvarjajo z zunanjo trgovino. In kdo lahko odloča, kakšne filme bomo kupili v tujini in jih z njimi (preko koprske televizije) tudi predstavili.

DANIJEL BOŽIČ

Vrhovec v Keniji

NAIROBI — Kenijski predsednik Arap Moi, ki je hkrati tudi predsedujoči Organizacije afriške enotnosti, je včeraj prvi dan uradnega obiska v Keniji sprejel zveznega sekretarja za zunanje zadeve Josipa Vrhovca.

Poslanica tudi ugodno ocenjuje prizadevanja OAE in predsednika Moija za mir in stabilnost v Afriki in v tej zvezi posebej prizadevanja za odpravo kriznih žarišč v Zahodni Sahari in Čadu po mirni poti. V poslanici je poudarjeno zanimanje Jugoslavije za nadaljnjo krepitev jugoslovansko-kenijskih stikov na vseh področjih, posebej na področju gospodarskega sodelovanja in pa nujnost krepitve dejavnosti neuvrščenih držav, da bi odpravili sedanje probleme in zagotovili uspeh 7. srečanja neuvrščenih na vrhu, ki bo jeseni v Bagdadu.

Arhivirali preiskavo o izginitvi šiitskega imama Moussa El Sadra

RIM — Italijanske oblasti so včeraj arhivirale preiskavo o skrivnostni izginitvi šiitskega imama Moussa El Sadra in njegovih privržencev, šejka Jacouba Mohameda Seauda in časnikarja Abbassa.

Moussa El Sadr in njegova spremljevalca so izginili 31. avgusta 1978. Libijske oblasti trdijo, da je skupinica z letalom družbe Alitalia odpotovala v Rim. Kljub temu, da so v nekem rimskem hotelu res našli El Sadrov potni list in kovčke pa so se italijanske oblasti prepričale, da šiitski imam ni nikoli zapustil Libije in so zato preiskavo arhivirale.

Pred nekaj meseci je skupina verskih skrajnežev v Rimu preusmerila libijsko letalo v znak protesta proti «lagodnosti» italijanskih preiskovalcev. V Libiji so se celo širile govorice, da so Moussa El Sadra ugrabili agenti italijanske tajne službe.

bode več kot so je bili vajeni. Na tem valu se je izoblikoval razmišljujoč in pišoč mož Renato Quaglia, iz Rezije doma. Postavil se je pred avditorij in brez ovinkarjenja vrgel v dvorano takšenle izziv:

«Najprej moramo vedeti, kdo smo in kakšni jezikovni skupini pripadamo. Mi smo že dokazali svoj slovenski izvor in da je naš jezik slovenščina. Torej moramo pisati slovenski. Tole za začetek. Potru-

• Dežela bogastva

(Nadaljevanje s 4. strani)

gospodarstvu. Odpravila je kontrolo nad cenami in liberalizirala obrestno mero. Močno se je dvignil izvoz industrijskih proizvodov, od približno 20 odstotkov pred 10 leti na 50. Važne postavke izvoza so ladje, obutev, tekstil, konservirano meso. V zvezi z «veličino» uspeva izvažati orožje, ki ga proizvajajo družbe z evropskim kapitalom, z britansko tehnologijo gradijo fregate, po belgijski licenci protitankovske topove, avtomatske puške FAL (Nato) in še toliko drugega. Pripravlja se na gradnjo jedrskih podmornic in raket, medtem ko letalska industrija proizvaja helikopterje, linijska in lovska letala, poleg avionov za prevoz vojske.

Brazilija hoče postati velesila in temu ustrezno vodi neodvisno zunanjo politiko. Pragmatika je pravilo. Neki vladni funkcionar je dejal: «Mi ne sodimo vlad po njihovi ideologiji ali represivnih metodah. Ne priznavamo marksizma-leninizma. Če ga drugi sprejemajo, je to njihova stvar. Mi se omejujemo na sklepanje poslov z drugimi vladami.» Brazilija gre tja, kjer je denar.

Brazilija vzdržuje diplomatske odnose s SZ in LR Kitajsko. S Kubo jih je pretrgala 1964 leta in ni jih več obnovila. V Braziliji pravijo, da latinsko ameriške države, ki so obnovile diplomatske odnose s Kubo, se z njimi ne morejo pohvaliti.

V notranji politiki je vlada poskrbela za nekatere spremembe. V načrtu je program daljšega roka znan pod imenom «abertura» (odprtje), ki teži k vedno večjemu «odprtju» do opozicije. Slednja pravi, da se iz tradicionalne diktature prehaja v novo, modernejšo. Prej so zakone izdajali vojaki, sedaj jih bo parlament, kjer večina poslancev izglasuje, kar vlada reče.

Lani so izpustili zadnje politične pripornike, obnovljene so bile ustavne pravice, izgnanci so bili vključeni v družbo z vsemi državljanskimi pravicami in vlada se trudi, da bi pomagala najbolj revnim krajem države.

Brazilija pa je tudi milijoni častilcev «voodoo», ki se spuščajo k plažam Ria de Janeiro, obloženi s svečami in darili, da na Silvestrovo počastijo boginjo morja Iemanjà: poganska pobožnost v največji katoliški državi na svetu. Tisoči avtobusov in tovornjakov, ki jih montažni trak v Sao Paolu pošilja na trg, je tudi Brazilija. Brazilija je tudi dežela gauchosov (pastirji s plahutajočimi hlaoumi na južnoameriških pampah), in tudi nepismenih lačnih kmetov. Brazilija je tudi dežela favelas, revnih naselij barak in dežela velemest Ria, Belem, Porto Alegre, Salvador, Sao Paolo, Santos, končno tudi dežela panameriške avto ceste, dolge 6225 km in tudi 200 tisoč tulečih navijačev na nogometni tekmi.

(Bibl.: Annuario Estatistico do Brasil, Rio de Janeiro idr.)

TRŽAŠKI DNEVNIK

VRSTA POBUD SKAVTSKE ORGANIZACIJE

30 let delovanja v zamejstvu

Delovno leto 1981-82 je leto 30-letnice skavtizma v našem zamejstvu. Oktobra 1951 je namreč nastala v Škednju prva skupina skavtov, ki jo je vodil takratni novomašnik Lojze Župančič. Iz te skupine se je z leti razvila trdna organizacija, ki živi že 30 let. Za to obletnico bodo tržaški skavti in skavtinje pripravili zgodovinsko raziskavo na področjih, kjer delujejo. Otvoritve razstav bodo tudi v obliki srečanja s starši. Take vrste prireditev bodo:

V *Mačkoljah* bo otvoritev jutri, ob 20. uri v župnijskem domu; razstava bo odprta za dva tedna ob torkih in petkih, od 17. do 19. ure.

V *Škednju* bo otvoritev v nedeljo, 7.3.1982, ob 11. uri v Ukmarjevem domu; razstava bo odprta od 7.3. do 14.3.1982, od 17. do 19. ure.

Pri *Sv. Jakobu* bo otvoritev 7.3.1982, od 10. do 11. ure v domu v Ul. Concordia; razstava bo odprta za dva tedna ob ponedeljkih, ob 17. do 19. ure in ob petkih, od 15. do 17. ure.

V *Rojanu* bo otvoritev 20.2.1982, od 16. do 19. ure v Marijinem domu; razstava bo odprta še samo 21.2., od 10. do 12. ure.

Pri *Sv. Ivanu* bo otvoritev 14.2.82, ob 11. uri v Marijinem domu; razstava bo odprta za dva tedna ob petkih, od 16. do 20. ure in ob nedeljah, od 11. do 12. ure.

Na *Opčinah* bo otvoritev 13.2.1982, ob 18. uri v župnijskih prostorih; razstava bo še odprta 14.2., od 10. do 13. ure in 15.2., od 17. do 20. ure.

V *Nabrežini* bo otvoritev pripravil celotni I. steg (Devin, Nabrežina, Mavhinje, Sv. Križ) in sicer v župnijski dvorani 11.2.1982, ob 20. uri; razstava bo odprta 12.2. od 18. do 20. ure, 13.2., od 17. do 19. ure, 14.2., od 11. do 12. ure ter od 15.2. do 17.2. vključno od 18. do 20. ure.

Na *Proseku - Kontovelu* bo otvoritev 16.2.1982 ob 20.30 v župnijski dvorani na Proseku; razstava bo odprta še 20.2., od 11. do 12. ure, 21.2. od 15.30 do 17.30 in 27.2. od 15.30 do 7.30, 28.2. od 11. do 12. ure.

Slovenska zamejska skavtska organizacija vabi vse Slovence, da si razstavo ogledajo.

Za SZSO
Callin Silvia

Predsednik Colli sprejel I. Sarajčića

Predsednik deželnega sveta Mario Colli je včeraj sprejel prof. Iva Sarajčića, predsednika odbora za zunanjo politiko in za mednarodne odnose sabora SR Hrvatske, ki ga je spremljal konzul Benolić. Na sestanku je prišlo do izmenjave informacij o stanju italijansko-jugoslovanskih odnosov, predvsem pa glede odnosov med saborom SR Hrvatske in deželnim svetom Furlanije - Julijske krajine ter do poglobitve medsebojnega spoznavanja o doseženih rezultatih v teh zadnjih letih sodelovanja.

Nevenko Gruden potrjen za predsednika SKD «I. Gruden» in ŠD Sokol

Prejšnji ponedeljek se je v Nabrežini sestal novoizvoljeni glavni odbor SKD «Igo Gruden» in ŠD Sokol. Za predsednika društva je bil potrjen Nevenko Gruden, ostale funkcije v odboru pa so tako porazdeljene: tajnica Marinka Terčon, blagajnik Hadrijan Caharija, gospodar Danilo Mihelič, kulturni referent Zvonko Legiša in športni referent Savo Ušaj.

Prispevajte za
DIJAŠKO MATICO

Smernice za reševanje problemov handikapiranih in ostarelih

V preteklih dneh je bilo na deželi srečanje, na katerem so deželni odbornik za delo in socialno skrbstvo Renzulli, deželni odbornik za zdravstvo Antonini, deželni svetovalec in predsednik «Tržaškega sklada» Pittoni ter predsednik tržaške KZE Pangher razpravljali o dveh vprašanjih, s katerima se bo morala KZE temeljito spopasti. To sta problem ostarelih in handikapiranih ljudi.

Glede pomoči na domu in bolniške oskrbe ostarelih, ki niso avtonomni, je bilo sklenjeno, da bo treba te službe še okrepiti in izboljšati. Sklep je toliko bolj nujen, kolikor so izračunali, da je število oseb, ki imajo več kot šestdeset let, vsako leto večje. V tržaški pokrajini je med celotnim prebivalstvom kar 28,5 odstotka oseb, ki presegajo omenjeno starost. Nujni so torej hitri in učinkoviti ukrepi, da se ostarelim nudi dostojno življenje tudi ko niso več tako aktivni kot prej.

Drugo težko in še povsem neresno vprašanje je zdravstvena in socialna oskrba handikapiranih. Na srečanju so poudarili, da bodo vse storitve v tem sektorju prešle pod KZE, ki bo imela nalogo, da koordinira in vodi tako storitve kot operaterje. Zaenkrat je vsekakor potrebno, da se zajamči delovanje obstoječih služb, ki so do pred kratkim bile pod okriljem pokrajine, zdravstvenega konzorcija in tržaške občine. Poudarjena je bila tudi potreba, da se v teh storitvah ovrednoti tako zdravstveni kot socialni aspekt uporabnikovih potreb. Zato bodo morale krajevne ustanove čimprej predati KZE vse operaterje, ki so zaposleni v teh sektorjih. V skladu s svojimi proračuni in deželnimi prispevki bodo morale krajevne ustanove poskrbeti tudi za potrebna finančna kritja teh storitev.

Ob koncu naj še ugotovimo, da je bilo srečanje na deželi predvsem političnega in ne operativnega značaja. Po vsej verjetnosti bo treba še dolgo čakati, da bo za ostarele in za handikapirane res ustrezno in dostojno poskrbljeno.

NOVA KULTURNA ORGANIZACIJA ISTRANOV

Kulturni krožek «Istria» si bo prizadeval raziskovati istrsko zgodovino in sedanjost

Krožek bo deloval v znamenju odprtosti in soočanja do drugih stvarnosti
Zanimiv program za leto 1982 - Prof. Giorgio Depangher prvi predsednik

V sredo so v Trstu uradno predstavili novoustanovljeni istrsko-beneški kulturni krožek «Istria», ki se po ciljih in dejavnosti bistveno razlikuje od ostalih, skoraj bi rekli tradicionalnih ustanov in organizacij, ki združujejo v svoji sredi istrske in dalmatinske begunce. Krožek «Istria», kot je poudaril njegov predsednik prof. Giorgio Depangher, je bil ustanovljen z namenom, da z resnim informativnim in raziskovalnim delom prispeva k spoznavanju zgodovine in splošne družbene stvarnosti Istre brez vsakršnih nacionalističnih oziroma demagoških teženj, ki so vse od povojnega časa prevečkrat označevale podobne organizacije. V tem okviru predstavlja torej ustanovitev krožka «Istria» pomembno prelomnico in važen kulturni dogodek za vso tržaško skupnost ter prispevek k spoznavanju in sožitju tukaj živečih narodnosti.

Kot je napisano v statutu novoustanovljene organizacije, si bodo njeni člani prizadevali za spoznavanje in proučevanje istrsko-beneške kulture in to v sodelovanju s kulturnimi inštitucijami v Italiji in v Jugoslaviji. V prvi vrsti pa bo delovanje krožka namenjeno mladim generacijam in vsem tistim, ki hočejo odkrito in obenem kritično spoznati istrsko zgodovino v luči stvarnosti in razmer, ki danes označujejo Istro in tudi Trst. Krožek «Istria» se je torej rodil v znamenju odprtosti in v prepričanju, da je treba istrsko zgodovino in kulturno identiteto spoznavati in gojiti upoštevajoč tudi druge stvarnosti in posebnosti, s katerimi vsako soočenje predstavlja medsebojno obogatitev.

Med pobudniki ustanovitve krožka so osebnosti, ki pripadajo različnim političnim in svetovnonazorskim usmeritvam, za prvega predsednika pa je bil, kot smo že omenili, izvoljen prof. Depangher. Ustanovitelji nove organizacije so skoraj vsi doma iz devinsko-nabrežinske občine, sedež krožka «Istria» pa je v kulturnem centru Casa del Fanciullo (Sesljan 124). Odbor pa si bo v kratkem skušal pridobiti še nove člane in sodelavce iz istrskih kulturnih krogov, svojo pripravljenost k sodelovanju pa sta že med drugim najavila prof. Guido Miglia in pisatelj Fulvio Tomizza.

Na tiskovni konferenci je prof. Depangher tudi predstavil novinarjem program delovanja krožka «Istria» za leto 1982, ki je zelo bogat in zanimiv. V kratkem bo krožek priredil javno razpravo o knjigi «Storia di un esodo», ki je, kot znano, vzbudila veliko zanimanja (in tudi polemike) v Trstu in v Istri. Nekatere pobude pa bo krožek izpeljal tudi v sodelovanju z Unijo Italijanov iz Istre in z Reke, s katero je že navezal prijateljske stike.

● **Predsednik deželnega sveta Colli** je včeraj na poslovilnem obisku sprejel inž. Costantina Sabellija, direktorja tržaškega okrožja državnih železnic.

● **Potem ko se je v prejšnjih dneh** državljanov branilec odv. Mattia Caufin srečal s številnimi predstavniki deželnega sveta in odbora, ga je včeraj sprejel tudi predsednik deželnega odbora Comelli. Na sestanku mu je deželni predsednik zagotovil najširšo podporo, da bi lahko pozitivno opravljal zahtevno nalogo.

NOVA PREMIERA V ROSSETTIJU

Izjemna uprizoritev «Cyranoja de Bergeraca»

Kritika meni, da je to ena najboljših italijanskih predstav zadnjih petih let - Igrali so člani Ljudskega gledališča iz Rima

V torek je bila na odru gledališča Rossetti nova pomembna premiera v okviru abonmajske sezone Teatra stabile. Pomembna zato, ker smo imeli priložnost gledati tako uprizoritev, za katero kritika meni, da je med najbolj uspelimi postavitvami italijanskega gledališča v zadnjih petih letih. In res «Cyrano de Bergerac» francoskega dramatika Edmonda Rostanda v postavitvi Ljudskega gledališča iz Rima (Teatro Popolare di Roma) je nekaj izjemnega, zato se nemara niti ne gre čuditi dejstvu, da je ta predstava gostovala na primer v Parizu in na lanskem BITEFU v Beogradu, povsod pa jo je občinstvo sprejelo s pravimi ovacijami.

Najbrž gre pripisati uspeh predstave predvsem trem faktorjem. V prvi vrsti gre seveda opozoriti na režijo Maurizia Scaparra, potem na igro Pina Micola, ki je upodobil Cyranoja in nenazadnje na prevod Franca Cuoma. Režiser Scaparra je občinstvu posredoval popolnoma drugačen pogled na Cyranoja de Bergeraca, kot ga je bilo evropsko občinstvo navajeno. Premik je toliko bolj pomemben, ker se doslej še nihče ni lotil «drugačne» obdelave tega teksta. Tako je pogled nanj izrazito moderen, saj je Scaparra slekel Cyranoja, osvobodil ga je vse načičkanosti in retorike, vsega odvečnega, tako da je junak izrazito «počlovečen» in na odru izstopajo samo njegove bistvene prvine, predvsem pa je v ospredju ljubezen, nemogoča in skrita ljubezen junaka do Rossane. Podoba Cyranoja de Bergeraca, pesnika in bojevnika z nemogočim nosom in videzom, je totalna in gre najbrž še preko okvirov, ki mu jih je postavil sam avtor. V nespornem poetičnem naboju tega dela se prepletata zdaj komedija, zdaj tragedija, sedaj igra in obenem obup in seveda čista poezija, brez sentimentalnosti in baročnih potez. V tem je prispevek prevoda velik in prvič se je zgodilo, da bi Rostandovo mojstrovino igrali v prozi in ne v verzih, kot je bila doslej navada.

Sicer pa je tragedija postavljena v svojevrsten prostor. Ta je močno zatemnjen, scena gola in brez konkretnih videzov, tako da je celotna teža predstave na igralčevi izraznosti. In ta je zares velika, predvsem pri Pinu Micolu, ki je igral Cyranoja. Ustvaril je lik popolnega junaka, ki je svoboden, oporečniški, a obenem trpi, je osamljen, notranje raztrgan. Prav izrazita psihološka obravnava tega lika je imela močan efekt. Micol je z izjemno variacijo glasov in situacij kataliziral pozornost občinstva, ki se na koncu kar ni moglo sprijazniti z zaključkom uprizoritve. Pomemben delež v igri pa so imeli seveda še vsi ostali nastopajoči in med temi še posebej mlada Evelina Nazzari, ki je igrala Rossano, poleg Cyranoja drugo tragično figuro Rostandove tragedije.

MARIJ ČUK

PELLICCERIA
CERVO
priporočena trgovina
za vaše nakupe
KRZNA · JOPE
elegantni modeli
najboljše kakovosti
NAŠITKI vseh vrst.
Bogata izbira
Najnižje cene v naši deželi
TRST · Viale XX. settembre 16
Tel. 796 301

PREDEN PRODATE
VAŠE STARO ZLATO
ZGLASITE SE PRI ZLATARNI
Aurum
ki nudi konkurenčna kotiranja
in brezplačne ocenitve.
TRST, UL. MAZZINI 43/D
TEL. 68980

DRAGULJI
Gioielli Giorgi
Capo Di Piazza 2
Trst
Tel. 61607

ZLATARNA - URARNA
«Svizzera»
di A. Sorace
SEIKO
DOXA
Philip Watch
TRSI
UL. S. SPIRIDIONE 12
Tel. 60-252

KONFEKCIJA ZA VSE
OD
OTROKA
DO
ODRASLEGA
Po najugodnejših
cenah
MAGAZZINI
BIG
CENTRO
RISPARMIO
MONFALCONE
do 15. februarja
POSEBNE
TEDENSKE PONUDBE
NA RAZLIČNIH
ARTIKLIH
TRZIČ
UL. DUCA D'AOSTA 91/93 — TEL. (0481) 44557